

SETEMBRE 2017 - ANY XXXIX - NÚM. 151

LLUMD'OLI

PORRERES

acn
AGUPACIÓ CULTURAL DE PORRERES

ÍNDEX

Què hi pots trobar en aquest número?

Les activitats de l'Agrupació Cultural i del GEP, pàg 3

Informació Local: hi trobaràs el noticiari porrerenc, la pluviometria, i altres informacions interessants, pàg 10

Notes històriques: en aquest núm., un escrit sobre el primer batlle de Palma d'origen porrerenc, i un altre sobre aliments en època medieval, pàg 16

A Creació trobaràs les gloses i poema habituals, la tercera entrega de «L'Obturador» i les fotografies guanyadores del nostre concurs sobre «festes populars», pàg. 18

Recuperam la secció «Sabeu que...» pàg. 9 ...

...i també «en femení», entrevistant a Antònia Miró Pinya, pag. 26

A Opinió, l'Assemblea Popular ens conta les activitats que ha organitzat durant l'estiu; en Joan Miralles respon a l'article de l'Assemblea del número 150, i Joan Ballester també escriu sobre el model turístic, pàg. 21

L'habitual secció de Porrera, sobre les dones pageses de Porrera durant el s. XX, pag. 28

La crònica de la Jornada a Campament de la Premsa Forana, pàg. 30

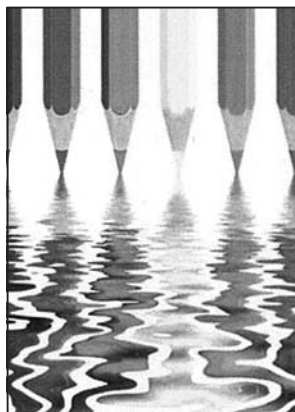
A l'Espai Escolar, l'inici de curs de l'Escola Nova, i alguns textos del concurs literari de l'IES Porreres, pag. 32

Segona entrega de «Vena artística». Una entrevista a na Cati Vaquer, fotogràfica, pàg. 36

Finalment, la secció d'esports. El C.A.

Porreres ens parla sobre la nova temporada, i el periodista Toni Sastre s'estrena com a col·laborador parlant de la U.E. Porreres masculí, pàg. 38

ESTANC - PAPERERIA

ANTÒNIA M^a

Tabac - Revistes - Premsa - Regals
Llibres de text - Fotocòpies en color

C/ Sant Roc, 2
Tel i fax: 971 16 80 05
07620 - PORRERES

MANIS

C/Almoïna 30, Porreres.
Tel: 971 16 84 56

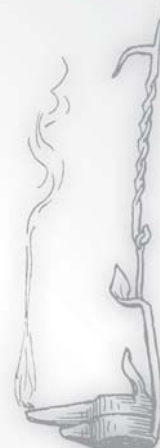
EL LLUM D'OLI TAMBÉ ÉS VOSTRE

T'agradaria veure publicada la teva opinió al Llum d'Oli? Tens alguna queixa, suggeriment o proposta? Vols col·laborar amb nosaltres? Ara pots fer-ho a través de l'adreça llumdoliporreres@gmail.com

També ens podràs trobar al local de l'Agrupació (C/ d'en Mago, 6) cada dimarts de 18h a 19h.

I, si t'interessa, pots consultar els números digitalitzats fins el 1996 a l'apartat «Llum d'Oli» del nostre blog (www.agrupacioculturalporreres.blogspot.com) a través de l'enllaç amb la biblioteca digital de la UIB. Si desitges consultar algun número posterior al 1996, només ens ho has de dir o venir al local en l'horari anteriorment esmentat.

*Volem ser la veu del poble.
El Llum d'Oli és cosa de tots!*

Setembre del 2017 - Núm. 151
Dipòsit Legal PM 76/1979

Edita:

Agrupació Cultural de Porreres
Carrer d'en Mago, núm. 6
www.agrupacioculturalporreres.blogspot.com
www.facebook.com/acporreres

Coordinació:

Catalina Maria Garí Blanch
Sebastià Lliteres Lliteres
llumdoliporreres@gmail.com

Consell de redacció:

Llúcia Salleras Julià
Bartomeu Garí Salleras
Joana Mora Cerdà
Joan Barceló Barceló

Col·laboradors/es:

Maria Barceló Crespi
Germanes Barceló-Crespi
Joan Ballester Melià
Joan Barceló Fusteret
Francesc D'Assís Delpueyo
Caterina Gornals Miralles
Joan Miralles Plantalamor
Joana Mora Cerdà
Miquel Morlà Vicenç
Tòfol Noguera Font
Jaume Rosselló Tomàs
Llúcia Salleras Julià
Antoni Sastre Vanrell
Antoni Sorell Mora
Francesc Servera Veny
Simó Tortella Sbert
Assemblea Popular de Porreres
Associació Premsa Forana
C.A. Porreres
CEIP Escola Nova
IES Porreres

Fotografies:

Simó Tortella Sbert
Arxiu Agrupació Cultural

Correcció lingüística

Catalina Maria Garí Blanch

Coberta:

Fotografia de Francesc Servera Veny,
guanyadora del concurs fotogràfic del
Llum d'Oli sobre «festes populars».
Estrena de la nova capçalera i logo,
dissenyats per Miquel Morlà Vicenç.

Imprimeix:

Gràfiques LLOPIS, S.A.
Tel. 971 58 04 89
e-mail: disseny@grafiquesllopis.com

*Els articles publicats reflecteixen
únicament l'opinió dels seus autors.*

PER LA DEMOCRÀCIA I CONTRA LA REPRESSIÓ

Un dels valors que defineix una societat és la seva capacitat de reflexionar sobre el seu passat i de fer-ne memòria per extreure'n lliçons de cara al futur. El fet de recordar les lluites d'abans per aconseguir drets i llibertats democràtiques és sempre important per no perdre de vista les vivències i dificultats de les generacions que van viure sota règims repressors i dictatorials que hagueren de batallar contra les oligarquies i polítics intolerants per poder viure en pau i en millors condicions materials. Sovint es diu que aquests temps passats de dificultats no són més que això, records i històries pretèrites que poc tenen a veure amb el dia d'avui. Res més lluny de la realitat.

En els moments d'escriure aquest editorial corren hores greus a Catalunya i es succeeixen les notícies que demostren l'excepcionalitat històrica d'aquests dies. Estem presenciant una involució clara dels drets i llibertats dels ciutadans que ens recorden als pitjors temps de la dictadura que va viure aquest Estat durant gairebé quatre dècades. És per això que, seguint els valors i principis que han guiat sempre l'Agrupació Cultural, hem cregut ineludible de posicionar-nos -una vegada més- en defensa de la democràcia i dels drets civils fonamentals de la ciutadania, i contra la repressió desfermada des de l'Estat (Govern i monarquia) mitjançant la Fiscalia, la Policia Nacional i la Guàrdia Civil.

Bona part de la ciutadania de Catalunya duu anys manifestant-se i expressant la voluntat de decidir en referèndum quina ha de ser la relació amb la resta de l'Estat. Fent cas d'aquest anhel i després de múltiples intents fracassats de pactar amb Madrid, el govern de la Generalitat va convocar un referèndum per dia 1 d'octubre, on va guanyar, malgrat les dificilíssimes circumstàncies, el «sí» a la independència. Aquesta convocatòria ha despertat la vena més autoritària del govern Rajoy, demostrant que els fantasmes del franquisme són més vius que mai. La seva actuació, enviant milers de cossos de seguretat cap a contrades catalanes per requisar urnes i exercir la violència talment un exèrcit colonitzador, i utilitzant la fiscalia com a braç executor de les directrius polítiques repressores, ha creat una situació del tot inacceptable en qualsevol Estat democràtic que ha provocat més de 800 ferits en les càrregues policials que hem pogut veure i seguir amb ràbia i frustració. En lloc d'intentar arreglar aquest problema polític per vies polítiques, s'ha volgut crear un ambient de confrontació, tensió i violència per part del Govern central i tots aquells que li donen suport, creient que així quedava arreglada la cosa.

Però l'únic que han aconseguit és reforçar el sentit democràtic que guia la ciutadania catalana a voler decidir el seu futur. Davant de l'ús de la força i els tribunals, el poble ha decidit persistir en la voluntat democràtica de votar, màxima expressió dels principis que fonamenten les societats democràtiques actuals. És més, amb aquestes decisions han aconseguit que molta gent que fins ara no s'havia sentit cridada a participar en el referèndum anessin a votar tot i exposar-se a la violència policial. I és que això ja no va d'«independència sí» o «independència no»: això va de democràcia, de llibertat, de drets fonamentals i de salvaguardar les victòries aconseguïdes davant el franquisme dècades enrere.

No es pot construir res sense diàleg, sense escoltar i sense fer cas del que demana la societat. I en aquest cas no pot ser més clar: davant les mentides de Rajoy, davant el discurs del rei llançant l'Estat contra Catalunya, i davant la violència dels cossos de seguretat estatals, la gent ha decidit el seu futur expressant que vol viure sense intimidacions i submissions que recorden altres temps pitjors. Vivim moments que exigeixen allunyar-se de l'equidistància, així que poca cosa més podem fer que donar suport a les decisions que prengui legítimament i lliure el poble català, a part de reivindicar la llibertat i els drets fonamentals davant d'un estat d'excepció encobert. La gravetat exigeix que com a ciutadans lliures ens posicionem, i nosaltres ho tenim clar: sempre, al costat de la democràcia.

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE

Vinyòvol. Vocabulari pagès de la vinya i el vi

Dia 29 de juny es presentà al celler Mesquida Mora el llibre *Vinyòvol. Vocabulari pagès de la vinya i el vi* de Pere Calafat amb il·lustracions de Joana Cabot que ha estat editat per l'editorial Documenta Balear.

Vinyòvol és el guardià de vinya o de vinyes, o també el treballador especialitzat i coneixedor de les pràctiques que s'han de realitzar a una vinya.

Bàrbara Mesquida Mora presentà l'autor amb el qual comparteix l'entusiasme i el gust per la vinya i el vi. Pere Calafat és pagès i viticultor de Santa Maria del Camí i està al capdavant del Celler Jaume de Puntiró, des del qual elabora vins ecològics. Tot i no recordar quin va ser el motiu que el va dur a iniciar aquest recull de paraules, sí que en recorda el moment: a finals dels anys noranta del segle passat, en un moment molt mogut i apassionat.

Els assistents a l'acte poguérem degustar alguns vins dels cellers de Jaume de Puntiró i Mesquida Mora.

PASSEJADA PER CIUTAT

El divendres dia 30 de juny, l'Agrupació Cultural tornà a organitzar una passejada per Ciutat. En aquesta ocasió, els assistents tingueren l'oportunitat d'observar aspectes de la urbs des de dalt de la murada, en un recorregut que va discurrir del baluard del Príncep al baluard de Sant Pere.

SOPAR DE CLOENDA

Dia 14 de juliol a la clastra de Monti-sion celebrarem el sopar de cloenda del cicle de lliçons i també la sortida al carrer del Llum d'Oli número 150. Gràcies a na Bel de Monti-sion, gaudirem d'uns magnífics plats casolans de temporada. Després de fer un repàs de les activitats dutes a terme al llarg de la temporada 2016-17 animà la vetllada el

CONFECCIÓ A MIDA
DISSENY INTERIOR
DECORACIÓ TÈXTIL

CHITÓN
DECORACIÓN

www.chitondeco.com info@chitondeco.com

DAGMAR & ERICH FUSS
07260 Porreres/Mallorca Tel. 971-16 82 57
Ctra. Porreres - Campos km 0,4 Fax 971-16 85 28

BM ESPORT - SABATES
Ballester Melià

C/. L'Almoina, 19 Tel. 971 16 82 76
07260 PORRERES Tel. Part. 971 64 74 21

duet Reiko Jazz format per Catalina Llull i Antoni Colomar.

El nou coordinadors del Llum d'Oli, Sebastià Lliteres i Catalina Maria Garí presentaren el número 150 i repartiren entre els assistents una làmina dissenyada per l'artista porrerenc Gori Mora que realitzà expressament per aquesta celebració.

La presidenta, Joana Mora, encoratjà als nous coordinadors a seguir amb la tasca que amb tanta il·lusió han iniciat i que la flama del Llum d'Oli no s'apagui i segueixi fent llum.

Poesia per Sant Roc, AMOR DE VÓS

Arran del curs de lectura poètica que ens va impartir n'Agnes Vanrell a l'Agrupació Cultural, part de les persones assistents i col·laboradors habituals ens posarem al davant per organitzar l'activitat de poesia de les festes de Sant Roc. Amb el títol AMOR DE VÓS, omplirem el terrat de l'Ajuntament de poemes, cançons i roses per parlar d'amor en vers. Un any més la màgia de l'espai i de la gent es varen sumar per fer d'aquesta activitat una celebració única dins la bauxa de les festes.

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE *Macià Manera 1962-2017. Seguirem somniant*

Dia 22 de setembre es va presentar el llibre *Macià Manera 1962-2017. Seguirem somniant* a Sa Fonda Cafè amb la col·laboració de l'Agrupació Cultural. En Macià de Montuiri va ser el primer mallorquí que es va declarar independentista. Margalida Barceló Taberner, amiga de Macià, presentà l'acte i a les autores del llibre: Magdalena Aguiló Victory (coordinadora), Apol·lònia Miralles Xamena, Joana M. Sampol Mas, Margalida Sampol Mas i Mercè Ventura i Belmonte companya de Macià.

El grup musical *Vers Endins* tancà l'acte amb tres cançons, una d'elles composta expressament per a Macià. Des de l'Agrupació volem donar les gràcies a totes les persones que varen fer possible aquest acte tan emotiu.

D'esquerra a dreta: Mercè Ventura i Belmonte companya de Macià, Joana M. Sampol Mas, Magdalena Aguiló Victory (coordinadora), Margalida Sampol Mas i Apol·lònia Miralles Xamena.

BAR
CA'N
GUILLEM
 ENTREPANSTAPESPIZZES

AV. BISBE CAMPINS, 1 PORRERES 971 647 495

Estanc Can Poo

Segells de goma. Tota casta d'impresos d'impremta.

Havans gravats per a festes.

Llibres de text. Revistes. Articles de papereria.

Juguets. Perfumeria. Articles de regal

Avinguda Bisbe Campins, 12 • Porreres.

Tel. 971 16 66 36 - Fax: 971 64 70 24

BARTOMEU GARÍ, DOCTORAT AMB QUALIFICACIÓ «CUM LAUDE»

L'historiador porrerenc i membre del consell de redacció de la nostra revista, Bartomeu Garí Salleras, el passat dimecres 27 d'octubre va defensar la seva tesis doctoral: "La repressió a Mallorca en el transcurs de la Guerra civil (1936-1939): memòria d'una eliminació planificada" davant el tribunal avaluador presidit pel Doctor en Història de la Universitat de Barcelona, Joan Villarroja Font i per la Doctora en Història Contemporània de la UB, Queralt Solé i Barjau i el Doctor Antoni Marimon i Riutort de la UIB.

La sala de juntes de l'edifici Ramon Llull de la UIB va quedar ben plena ja que fórem molts els que volguérem acompanyar el nostre veïnat en un moment tant impor-

tant per a ell.

La tesis doctoral ha estat dirigida pel Doctor Sebastià Serra Busquets i en aquesta hi podem trobar reflectits els estudis i les investigacions realitzades pel nou Doctor entre els anys 1997 i 2017.

El secretari del tribunal, el Doctor Marimon va ser l'encarregat de comunicar-li a Bartomeu Garí el seu «Excel·lent». Hores més tard va rebre la comunicació que el tribunal li havia atorgat la qualificació de «Cum Laude», la més alta que es pot concedir en aquests tipus d'estudis.

Enhorabona!

PORRERES - tlf. 971 64 73 16

MIQUEL MORLÀ, DISSENYADOR DE LA NOVA CAPÇALERA

En nom de la revista i de tota l'Agrupació Cultural volem agrair profundament al nostre col·laborador i amic Miquel Morlà i Vicenç els dissenys que ens ha fet de la nova capçalera i el nou logo del Llum d'Oli, desinteressadament. Feia més de 20 anys que no es canviava el disseny i consideràvem que era hora de renovar la imatge de la revista. Esperam que us agradi tant com ens agrada a nosaltres i que pugui durar tants anys o més que l'anterior! Gràcies Miquel!

IN MEMORIAM. AINA SANSÓ

Volem tenir unes paraules de record a la nostra amiga i sòcia Aina Sansó que ens va deixar el passat 18 de juliol. Nascuda a Manacor, nosaltres la vèiem com una porrenca més per la implicació que sempre va tenir en la vida del nostre poble. Dona compromesa amb la cultura i la llengua, fou una de les tres recuperadores de la dansa dels cossiers de Manacor. També la podem recor-

dar pels carrers de la nostra vila fent sonar alegrement el flabiol i el tamborí.

Persona imprescindible a l'hora d'organitzar les activitats de caire musical dels nostres cicles de lliçons; recordarem sempre la seva darrera aportació al "Llum d'Oli": un escrit preciós que ens traspua com era n'Aina i l'estima que tenia cap a l'Agrupació Cultural i el Llum d'Oli. Si, com deia, nosaltres érem "un far" per a ella, ara ella ho serà per a nosaltres.

Et trobam a faltar.

LLG FUSTERIA

LLITERAS GARI

Portes i Cuines fetes a mida

C/. Major, núm 61 - 07260 PORRERES (Mallorca)

Taller: Ctra. Porreres - Montuiri, Parcela 250

Telef. i Fax 971 16 84 66

ACTIVITATS GEPERUDES

QUART CREIXENT AL PUIG TOMIR 01-07-2017

Aquest any, per problemes logístics, avançarem la pujada nocturna al puig Tomir i en lloc del ple, hi pujarem amb el quart creixent. Tinguérem un poc de pujada i molta calor, tot i que a dalt ja feia molt de vent, i fresc! Per sopar i dormir, cercàrem un bon recés i sort que només va fer un ruixadet que caigué de matinada. I és que després de la calorada dels dies passats, un poc de fred no va fer mal.

EXCURSIÓ AMB SITRA PER SANT ROC 11-08-2017

Enguany, aprofitant que es feia la neteja al jaciment del Pou Celat, hi duguérem a terme la passejada amb bicicleta que feim cada any per la vila. El recorregut que férem fou el següent: davallàrem pel Pou Florit i agafàrem el camí de Son Servera fins al camí dels Establits de Son Servera. Tot seguit, ens dirigírem al camí de Son Mesquida i ja arribàrem al Pou Celat. De tornada, per canviar un poc, pujàrem pel camí de Son Morlà i pel camí de ses Pedreres fins a la vila, i cap a plaça s'ha dit!

XLIII TRAVESSIA AL TORRENT DE PAREIS

I ja fa 43 anys (si no ens hem descomptat) que feim la travessa al Torrent de Pareis... i què voleu que us contem d'aquesta eixida si ja ho sabeu tot del recorregut?

Enguany fórem unes cinquanta persones que davallàrem: joves i no tan joves, veterans i novells, rossos i castanys. A l'entreforc tinguérem uns visitants un poc especials: a més de les cabres i bocs, acostumats ja a la presència d'excursionistes, també ens donaren la benvinguda un bon parell de marts (més d'un no n'havia vist cap mai!) i fins i tot ens volgueren acompanyar una estona. Bé, i com va dir un company nostre «anàrem i tornàrem i no nos férem mal!». Au idò, fins l'any que ve si Déu vol!

SABEU QUE...

...ja era ben hora que l'Ajuntament iniciés unes tasques de neteja i adequació d'alguns jaciments prehistòrics de la vila? Molt bé, però no ha de ser arrancada de cavall i arribada d'ase!

...els agradors dels carrers de Porreres estan *geolocalitzats* per saber per on han passat i per on no? Potser amb aquest sistema més d'un funcionari estaria *geolocalitzat* mitja jornada a sa Fonda! O a Can Guillem, triau!

...la febre de l'atletisme a Porreres dóna el seu fruit? Surten atletes com a bolets! I dels bons! Bernat Xavier Xamena, Josep Lliteres, Agnès Oliver... Enhorabona a tots! I perdonau si ens en deixam qualcun...ja sabem que no podem tenir els ulls parats per tot, malgrat ho intentem!

...per si no n'hi havia a bastament amb el conflicte eclesialístic entre la Parròquia i Sant Felip, ara s'hi ha afegit un conflicte intern dins l'Oratori? «Con la Iglesia hemos topado!», es deuen dir l'un a l'altre!

...els veïnats del Carrer Nou van anar mig estiu de reunions amb el Consistori per les continuades obres de pavimentació que s'han duit a terme en dit carrer els darrers anys? I en una de les reunions, els veïnats espe-

ra qui t'espera i la batlessa fent cerveses per Ca Sa Viuda! I saps que fa de set, aqueixa calor que hem patit...

...amb aquests pocs litres que ha plogut a principis de setembre, la «síquia» que van «arreglar» al camí cap al Cementiri, ja vessava? Saps si enlloc de fer tantes piscines noves arreglessin les canalitzacions d'aigua com toca...

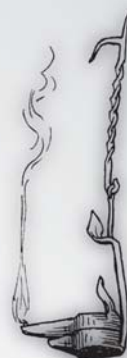
...parlant de piscines, es veu que van preferir fer una piscina «per nins mitjans» enlloc d'arreglar la piscina «per nins petits» que vessava? Aviat no importarà anar a sa Colònia, entre bassiots i piscines...

...l'Estat ha actuat a Catalunya seguint la doctrina del «derecho de conquista» que tant l'ha caracteritzat durant els passats 300 anys? Convé que els mallorquins fem un pensament aviat si no volem sortir encara més escaldats!

...durant la concentració de dia 1 d'octubre a Porreres en contra de la repressió de l'Estat i el Govern Rajoy, l'única bandera que onejava a l'Ajuntament era l'espanyola? Les altres ben amagades i arplegades! Se veu que dins el consistori hi deu haver qualcú «muy español y mucho español»!

VOLS SER SOCI DE L'AGRUPACIÓ CULTURAL?

El Llum d'Oli tampoc existiria si no fos per la iniciativa i persistència de l'Agrupació Cultural i els seus socis. I, com totes les entitats sense ànim de lucre, és necessària la contribució econòmica de la gent per poder seguir endavant. Per això, t'animam a fer-te soci: si tens menys de 30 anys, el cost és de 20€ anuals. A partir dels 30 anys, el preu és de 30€ anuals. I no oblidis que els socis també reben el Llum d'Oli a casa seva sense costos addicionals!

NOTICIARI PORRERENC

Simó Tortella

PRIMER DOBLET DE LA FILHARMÒNICA EN 160 ANYS

Per primera vegada en els més de 160 anys de la història de la Filharmònica Porrerenca, els components de dita entitat es varen veure obligats a realitzar el passat 15 d'agost a fer una doble sessió del concert de Sant Roc, a causa de la gran assistència de públic.

En pocs minuts l'aforament de 410 espectadors de l'auditori municipal va quedar complet obligant a prendre la decisió de fer un nou concert just en acabar el primer.

La temàtica escollida pel concert de les festes d'enguany va ser el de les bandes sonores de pel·lícules, en col·laboració amb l'Associació Balear d'Amics de les Bandes Sonores.

NOUS ESTUDIS PORRERES TV

En el marc de les festes de Sant Roc, s'inauguraren dia 13 d'agost els nous estudis que l'Ajuntament ha cedit a Porreres TV. L'associació ja duu 7 anys gravant els diferents actes on els protagonistes centrals són Porreres i els seus veïnats a qualsevol lloc, i no disposava d'un espai on poder realitzar gravacions i reunions.

Porreres TV, durant aquests 7 anys de vida ha emès més de mil hores a través de la web www.porrerestv.com i darrerament ha combinat les emissions en directe per via facebook per tenir una connexió més directa i ràpida amb els seus seguidors.

Entre els treballs realitzats s'haurien de destacar el documental sobre els 90 anys d'existència de la UE Porreres, i sobretot el seguiment diari que es va fer durant l'obertura de les fosses comunes de la Guerra Civil al cementiri municipal.

RETIRADA DE LES FONTS DE PLAÇA

A finals del passat mes de juliol finalitzaren les obres de retirada de les tres darreres fonts de la Plaça de la Vila. Durant l'últi-

ma remodelació realitzada de dit espai, que fou inaugurat l'any 2009, s'hi instal·laren 5 fonts on es volia recordar la importància que durant molts anys havien tingut els diversos torrents i fonts per a la vida i l'agricultura de Porreres.

Des d'un principi aquesta reforma ja havia trobat crítics i defensors del nou aspecte de la plaça; un dels punts de més discrepància es trobava en les 5 fonts esmentades, no pel seu significat, sinó per la seva estètica i la possibilitat de travellar amb elles, ja que es trobaven a distint nivell que la resta del paviment.

Altres dues fonts existents ja s'havien eliminat les dues més centrals que dificultaven certes activitats que es duïen a terme a plaça.

Ara, les fonts es troben dipositades al magatzem municipal a l'espera de trobar una nova ubicació menys problemàtica.

ELS CENTRES ESCOLARS PÚBLICS, A L'ESPERA D'AMPLIACIONS

Els centres escolars de Porreres, tot i la massificació, pareix que han pogut iniciar el curs sense massa problemes, a l'espera de les esperades ampliacions.

Sa Sitra, l'escoleta que acull uns 60 alumnes de 0 a 3 anys, té espai suficient. El concertat Verge de Montisíon, també té espai per a seguir amb els seus 230 alumnes. Els que més problemes tenen d'espai són l'Escola Nova (amb 350 alumnes) i l'IES Porreres (400 alumnes), que estan al màxim de la seva

capacitat, havent d'utilitzar des de fa anys tots els espais comuns com a aules, i a la vegada amb «barracons» prefabricats.

A l'Escola Nova s'han hagut de suprimir les aules de psicomotricitat, biblioteca i informàtica; i a l'institut s'imparteixen diverses matèries a la zona del magatzem, secretaria i biblioteca. Durant el curs passat l'Ajuntament va cedir part del Casal Jove on s'hi instal·laren dues aules de primària amb la condició que durant aquest curs es redactàs un projecte d'ampliació de l'Escola Nova. Tot apunta a què el procés està en bon camí i que al finalitzar les classes del curs 2017/2018 s'iniciaran les tan esperades obres d'ampliació que solucionarien el problema d'espai. Des de la seva direcció estan molt satisfets del canvi que hi ha hagut des de la Conselleria, i es mostren agraïts pels mitjans humans i materials que es van rebre en vistes al proper curs i que els permetrà realitzar les seves tasques educatives amb normalitat a l'espera de l'ampliació.

La situació és més complicada a l'institut: acollint alumnat dels pobles de Montuiri, Vilafranca i Porreres que va augmentant any rere any, per aquest curs s'ha hagut d'instal·lar una nova aula prefabricada on impartir-hi classes. Existeix l'interès per part de la Conselleria en tenir un projecte d'ampliació del centre llest abans de finalitzar la legislatura, que no es podria executar fins el període 2019-2023. Mentrestant, es tenen previstes diverses intervencions que ajudarien a paliar el tema de la massificació fins que arribi dita ampliació.

BERNAT XAMENA AL CAMPIONAT DEL MÓN POWERMAN

Bona actuació de l'atleta porrerenc Bernat Xavier Xamena Vidal (S'Escapada-Viva hotels) al Campionat del Món Powerman de llarga distància que es celebrà a la ciutat suïssa de Zofingen.

Amb una marca de 8:03.47,8, Xamena quedà classificat en 5ª posició de la seva categoria, i en la 60^a de la general de 159 participants.

El guanyador absolut fou el rus Maxim Kuzmin, que va aconseguir completar els 10 km a peu, els 150

en bicicleta i els 30 a peu, amb una marca de 6:31.04,7. El primer classificat del grup de 40-44 anys, en el qual participava Bernat Xamena, fou Laurent Martinou amb una marca de 7:12.31,3.

Xamena en el seu primer pas per un punt de control passà el 84è i durant tota la prova es va anar superant. Al finalitzar els 150 km en bicicleta ja anava classificat el 74è de la general i el setè de la seva categoria. Ja en l'últim tram de carrera a peu va seguir remuntant posicions fins a aconseguir aquesta 5ª posició final de la seva categoria, ben meritòria.

Quan acabà la prova va rebre l'efusiva abraçada de la seva dona i la seva filla, que l'esperaven a meta. Enhorabona!

NETEJA ALS JACIMENTS DEL POU CELAT I ELS PAGOS

L'Ajuntament va iniciar fa uns mesos les tasques de neteja de les restes arqueològiques del Pou Celat, baix la col·laboració de l'arqueòloga Noèlia Munar, que comptà amb la participació de voluntaris procedents de la UIB i de veïnats porrerencs. El poblat, de l'Edat del Ferro, i que conserva una estructura circular i restes d'una construcció quadrangular, feia més de 30 anys que no havia estat netejat.

També s'ha intervingut el poblat dels Pagos, de la mateixa època si fa no fa: situat en terrenys privats («els pletons dels Pagos»), manté part del conjunt quadrangular que, segons es creu, comptaria amb construccions adossades. La curiositat la trobam en el seu corredor d'entrada, format per dos angles recetes oposats pels que s'accedeix a una cambra de 6 metres de diàmetre quadrangular amb els angles arrodonits. Durant molts d'anys aquest talaiot ha estat utilitzat com a corral per a les ovelles, cosa que ha suposat que el sòl hagi estat remogut en moltes ocasions amb al retirada del fens dels animals, i d'aquesta manera s'han perdut les restes arqueològiques més superficials.

A principis de juliol l'àrea de Cultura de l'Ajuntament amb la col·laboració del Departament de Cultura i Patrimoni del Con-

sell de Mallorca, presentava la campanya i el pla d'intervenció triennal dels jaciments arqueològics que hem esmentat. El responsable de la secció d'Arqueologia i Etnologia de l'Àrea de Patrimoni Històric del Consell, Jaume Cardell, explicà que aquesta primera campanya consistiria en la neteja i adequació dels jaciments i el seu alçament planimètric. Actualment s'està a l'espera de la concessió d'una subvenció de 12.000€ per part del Consell per a poder accedir als tècnics, encara que ja s'ha acceptat que els treballs siguin dirigits per Noèlia Munar. El consistori té destinats a aquests afers uns 3.000€ del seu pressupost.

EN MARXA ELS PRIMERS PRESSUPOSTOS PARTICIPATIUS DE PORRERES

Després d'anys de demandes de diverses entitats i partits porrerencs, els pressupostos participatius de l'Ajuntament pel 2018 ja estan en marxa. Segons les dades proporcionades pel propi consistori a la seva plana web s'han acceptat per part de la Comissió Tècnica 13 propostes de les 43 de les totals presentades. En les properes setmanes es duran a terme assemblees on les persones o entitats que han proposat dits projectes podran defensar-los abans de començar el procés de votació.

PORRERES ES CONCENTRÀ CONTRA LA REPRESSIÓ A CATALUNYA

Unes 250 persones es concentraren dia 1 d'octubre a la Plaça de la Vila convocats per l'Assemblea Popular de Porreres i la Coordinadora d'Entitats per a la Democràcia, per rebutjar fermament la violència i repressió desfermades per part de la Guàrdia Civil i la Policia Nacional Espanyola a Catalunya, contra les persones que acudien a votar pacíficament en la jornada del referèndum d'autodeterminació del mateix dia esmentat. Gent de totes les edats i ideologies, entre ells regidors municipals de l'oposició, de l'equip de govern i la batlessa, s'aplegaren amb una única consigna: defensar el dret de vot i la democràcia i oposar-se a la repressió política i de qualsevol tipus. S'hi desplegà una senyera en solidaritat amb el poble català i es sentiren crits de «volem votar!».

Bàrbara-Art
DECORACIÓ - ANTIC

Gabriel Cortés

MESTRE ARTESÀ LLAUNER

FANALS MALLORQUINS - RESTAURACIÓ DE METALLS

Pl Molí de N'AMENQUAL, 10 - Telèfon i Fax 971 64 72 41 - 07260 PORRERES

I... SERVEIX DE RES TOT EL QUE FEIM?

Junta Local de Porreres de l'AECC

14 de juliol de 2017, XXè sopar anual de la Junta Local de Porreres de l'AECC. Encara que no ho sembli, ja fa 20 anys que celebrem aquest sopar, ple d'il·lusió, amb moltes esperances i, per damunt de tot, sempre tenint present el mateix objectiu: lluitar contra la malaltia, sumar esforços per tal d'aconseguir que, en un futur, el càncer no suposi una amenaça mundial i que es converteixi en una malaltia crònica curable, és a dir, **viure amb càncer i no morir de càncer**.

Prop de 400 persones varen assistir a la trobada i s'aconseguí un benefici net d'uns 3.600 euros.

Però això no acaba aquí. Dia 8 de setembre, tingué lloc també a Porreres la I Macrogala Comarcal en benefici de l'AECC. Porreres, Montuïri, Vilafranca, Campos, ses Salines i Santanyí uniren els seus esforços per tirar endavant aquest gran projecte. Amb el lema "No deixis de somniar!", la gala va reunir al voltant de 900 espectadors i es varen recaptar prop de 12.000 euros de benefici.

Malgrat tota aquesta lluita, tots aquests esforços, hem de ser realistes i reconèixer que, de forma ocasional, ens ve o ens pot venir el **pensament negatiu** de: «I serveix de res tot el que feim?»

No és estrany que se'ns plantegi aquest interrogant, ja que molt freqüentment sentim els mitjans de comunicació o les xarxes socials que ens anuncien nous casos; també ade-siara tenim algun familiar o amic proper que comença el procés o algun cas que malauradament no acaba amb èxit. Llavors, tot plegat fa **que se'ns plantegi el dubte**.

Per quan això ocorri, aquí teniu les preguntes màgiques: han augmentat les esperances de vida? Són més efectius els tractaments? Tenen els pacients més qualitat de vida?

La resposta a tot plegat és Sí. Llavors, és cert que hi ha molts de casos de gent afectada per la malaltia (de cada vegada més), però gràcies a la investigació i a associacions com la nostra, els processos són més efectius, amb remeis potents per als efectes secundaris, amb un afectat i uns familiars que no se senten sols, etcètera, etcètera i etcètera.

Per tant, estam d'ENHORABONA! Són 20 ANYS de lluita, però no 20 ANYS perduts; tot el contrari, amics.

Salut, força i endavant!

PLUVIOMETRIA

Germanes Barceló-Crespi

JULIOL

Dia	
1	0,8 litres/m ²
Total	0,8 litres/m ²

AGOST

Dia	
9	4,8 litres/m ²
29	0,1 litres/m ²
30	1,2 litres/m ²
31	0,2 litres/m ²
Total	6,3 litres/m ²

SETEMBRE

Dia	
7	7,4 litres/m ²
9	15,9 litres/m ²
10	0,7 litres/m ²
15	42,0 litres/m ²
16	3,8 litres/m ²
30	0,2 litres/m ²
Total	70,0 litres/m ²

Graduat Social

Av. Bisbe Campins, 3
07260 PORRERES
Tel. 971 16 80 38

JAUME FONT I MONTEROS, UN PORRERENC BATLE DE PALMA

Sebastià Lliteres Lliteres

JAUME FONT I MONTEROS

El passat dia 30 de juny el republicà i ecosobirani Antoni Noguera fou escollit batle de Palma. És per molts conegut el seu origen porrerenc per part paterna, atès que el seu pare - Joan Noguera Picornell - és fill de la porrerenca Margalida Picornell «de can Llorit». És, d'aquesta manera, el segon batle ciutadà que té arrels porrerencs, des-

prés que el polític liberal Jaume Font i Monteros ocupés aquest càrrec entre 1905 i 1906. En aquest breu article recordarem la biografia del primer porrerenc que arribà a encapçalar Cort.

Nascut a Porreres el 1856, Font i Monteros fou un metge i polític liberal que es mostrà molt actiu en la seva faceta professional. Es llicencià en medicina a la Universitat de Barcelona el 1881, fet que ens indica la seva condició social benestant. Exercí de metge en diferents llocs i càrrecs, com per exemple del port de Palma i de la Guàrdia Civil, i metge inspector de consum. Va pertànyer a la Junta Provincial de Sanitat (1897-1898 i 1902-1910) i a la Lliga antituberculosa, a part de presidir durant dos anys el Col·legi Oficial de Metges de Balears (1913-1915) així com la Real Academia de Medicina de Palma.

En la seva lluita en favor de la millora de les condicions de vida i de salut de la població, que era una preocupació forta dins els ambients dels professionals liberals de l'època,

col·laborà amb articles de divulgació higiènica a *La Almu-daina*, *El Liberal Palmesano*, *El Noticiero Balear*, *La Opinión* i *La Última Hora*.¹ El gran problema d'aquell temps era, però, que molt poca gent tenia accés a la premsa diària i molta d'altra no sabia ni tan sols llegir, cosa que dificultava la transmissió de coneixements contra epidèmies i pestes, encara presents en la societat mallorquina del moment; pensem que la darrera mortalitat forta que visqué la població illenca data de 1917, ara fa cent anys. En el mateix sentit, fou autor de nombrosos treballs científics sobre epidemiologia, malalties venèries i cancerologia, com «*Diagnóstico diferencial de la viruela y de la varicela*» (1906), «*El último remedio contra la sífilis*» (1910), «*La lucha contra el cáncer*» (1924) i «*El problema de la fiebre tifoidea*» (1929).²

En la seva faceta política, participava del Partit Liberal, un dels pilars del règim de la Restauració Borbònica que encara vetllaven per mantenir en peu el sistema sorgit del fracàs del Sexenni Democràtic el 1874. Així, compartia partit en els primers temps amb Antoni Maura, qui arribà a ser president de l'executiu espanyol, tot i que aquest darrer passà als conservadors anys després. Així, Jaume Font i Monteros fou elegit regidor de Palma el 1901 per passar a ocupar el càrrec de tinent de batle el 1902 i, finalment (curiosament és la matei-

floristeria i jardineria

CanMurtó

COMPOSICIONS FLORALS
PER A NOCES, COMUNIONS
I TOT TIPUS DE CELEBRACIONS

C/ Sa Galla, 92 - 07260 PORRERES
Tel. 971 647 053 - Mòvil. 689 689 667
Fax. 971 647 053

D. Jaime Font y Monteros

Alcalde de la M. I. N. y L. Ciudad de Palma Capital
de la provincia de Baleares.

Hago saber: Que no habiendo sido suficiente las medidas de aislamiento, desinfección adoptadas por esta Alcaldía para impedir el que se fuera extendiendo la epidemia de viruela, enfermedad eminentemente contagiosa, que se prepara ya directamente de un individuo a otro, ya de modo indirecto por los objetos contaminados por el enfermo (vestidos, ropas de cama, etc.), y que el virus se adhiere tenazmente a largo de cualquier de estos, no puedo menos de recomendar al vecindario la necesidad de cumplir con la profilaxis aconsejada por la ciencia y autorizada por el tiempo la vacunación y revacunación profiláctica sistemática, las que, no sólo disminuyen, pero más que extinguen la susceptibilidad individual a este terrible epidémico, cuyo valor se no sólo indispensable, sino reconocido en todos los países civilizados, por lo que, los pueblos cultos favorecen la propagación de la vacuna y tratan de hacerla obligatoria dentro el primer año de vida.

Tomando en cuenta estas excepcionales circunstancias, vengo, más que en dictar, en aconsejar las reglas siguientes:

- 1.ª La vacunación y revacunación gratuita y diaria serán practicadas en la Casa de Seguro de doce a una.
- 2.ª La ocurrencia de los enfermos será castigada, según la circular de 31 Mayo de 1901.
- 3.ª Los miembros de la familia de los enfermos variolosos, y todos los que viven en la misma casa o edificio, serán vacunados o revacunados según el caso.
- 4.ª Los efectos suscitados por los enfermos serán sometidos a una desinfección minuciosa o destrucción.
- 5.ª Las ropas serán desinfectadas previamente, con intervención de un dependiente del Municipio, antes de ser entregadas para lavarse.
- 6.ª Las prendas y muebles de la habitación de los enfermos serán cuidadosamente desinfectados y lavados.
- 7.ª Los cadáveres serán objeto igualmente de la desinfección, ante la posibilidad de la propagación de esta enfermedad, y conducidos inmediatamente al cementerio.
- 8.ª Los médicos cuidarán, bajo su responsabilidad, de la desinfección adecuada de los enfermos antes de ser dados de alta.

Y teniendo las anteriores medidas por único y principal fin impedir en lo posible, la propagación de la viruela, se da a saber rotundamente que los intereses de la salud pública no se ven afectados, y los beneficios que produce a la vida de las poblaciones serán suficientes a inducir al vecindario a su cumplimiento, evitando así el tener que adoptar otras medidas coercitivas.

Palma 4 de Noviembre de 1905

EL ALCALDE,

Imatge del ban sobre l'epidèmia de pigota de 1905.

xa evolució política que ha viscut l'abans mencionat Antoni Noguera), batle l'agost de 1905 per substituir Antoni Planas, càrrec que ocupà fins al gener de 1906 quan Bernat Calvet el rellevà. Font i Monteros es preocupà sobretot pel sanejament de Palma i per millorar les conduccions d'aigua potable, fidel a la idea d'una ciutat neta i higiènicament moderna. Va fundar la primera colònia escolar de Palma.³

L'escissió que provocà entre els liberals mallorquins l'entrada en política al Partit Liberal del margalidà Joan March Ordinas «Verga»⁴ derivà en l'alineament de Font i Monteros -i altres membres de l'antic Partit Liberal- amb el general Valerià Weyler, molt popular per llavors. I és que que en aquell temps era habitual que cada partit o facció (grups de seguidors d'algun personatge destacat dins un partit) tingués un militar proper al voltant del qual se situaven els seus defensors o seguidors, per motius diversos. S'ha de destacar que Jaume Font i Monteros arribà a presidir el Partit Liberal Weylerista al final de l'època de la Restauració; i és que, de fet, sempre havia estat molt proper al general, era un dels seus homes dins el Partit Liberal abans de l'escissió.

Després d'una vida dedicada a la seva professió, a la prevenció de malalties i epidèmies i en part a la política de Palma, morí a la capital mallorquina el 1933. Avui dia, un carrer de la ciutat que desemboca al Carrer Oms duu el seu nom,

1 *Gran Enciclopèdia de Mallorca*. Promomallorca Edicions S.A.: Inca, 1989. Pàgs. 379-380.

2 Ídem.

3 Butlletí informatiu de la Història de l'Educació, núm. 6 d'abril-juny de 2003.

4 MARIMON, A. *Verguisme, anarquisme i espanyolisme*. Documenta Balear: Palma, 1997. Pàgs 22-23.

ANTONI NOGUERA «DE CAN LLORITÀ», BATLE DE PALMA

Dia 30 de juny a la sala de plens de l'Ajuntament de Palma es dugué a terme la presa de possessió d'Antoni Noguera Ortega (MÉS per Palma), nét de la porrerenca Margalida Picornell «de can Llorità», com a nou batle de la ciutat substituï José Hila (PSIB) en compliment del pacte de govern que es firmà el 2015. El càrrec de Tinent de Batlle d'Urbanisme i Model de Ciutat que fins el moment havia ocupat Noguera passà a ser ocupat pel batle sortint. Cal destacar que com ell mateix va dir en la seva investidura, serà el primer batle republicà després d'Emili Darder, assassinat enguany fa 80 anys, de qui se'n declarà hereu ideològic. A la fotografia adjunta hi podem veure les seves companyes de partit porrerenques que el volgueren acompanyar en un dia important per a ell. Li desitjam sort i encerts.

PAPERERIA ALMOINA

Llibreria

Fotocòpies

Objectes de regal

C/. Almoina, 10
Tel. 971 16 80 19

i ara, Solarium

Non Estil
PERRUQUERIA I ESTÈTICA

UNISEX

PERRUQUERIA

extensions
tallats de moda
tints
banyes de color
tota casta de metxes
moldejats
desarissat
recollits
núvies
comunions
etc...

ESTÈTICA

depilacions
neteja cutis
decoració d'ungles
tint de pestanyes
moldejats de pestanyes
massatges
manicures
pedicures
maquillatges

**obert de dimarts a divendres de
9 a 12 i de 15 a 20 h
dissabte tot el dia**

C/ Passaratx, 114
Tel. 971 166 646 - PORRERES

CAERA, BRESCA I MEL (SEGLE XVI)

Maria Barceló i Crespi

El sucre, un dels aliments que ha esdevingut més habitual en la nostra dieta, s'incorporà a la cuina de casa nostra durant l'Edat Mitjana. És cert que era conegut com a fàrmac pels metges de l'antiguitat i el seu ús es va mantenir circumscrit a l'àrea exclusivament mèdica fins ben endavant. A l'àmbit hispànic començà a introduir-se amb l'arribada del domini musulmà. Era un producte car i gairebé exòtic al qual només hi podien accedir els privilegiats. Altres aliments edulcorants eren la mel, les panses, les figues i els dàtils madurs. Aquests presentaven sucre natural, no industrial. El mateix Arnau de Vilanova recomanava la mel, en lloc del sucre.

A Mallorca a partir de la segona meitat del quatre-cents hi ha testimonis documentals sobre la intenció de produir sucre davant les despeses que suposava la seva importació. Val a dir que n'arribava fins i tot de l'illa de Madeira.[1] Ara bé, la manera més fàcil i assequible d'endolcir els aliments era mitjançant la mel.

La casera o casa d'abelles (que es pronuncia també caera o caiera) és feta d'esquerda de canya, de forma cilíndrica o una mica cònica, de devers sis pams de llargària per un de diàmetre;

a cada cap del cilindre hi ha una tapadora que es diu fonell.[2] En altres àmbits del domini lingüístic català es coneix amb el nom de rusc. Dins la caera les abelles fabriquen un pa de cera format d'una multitud de cel·letes prismàtiques hexagonals, per depositar-hi la mel, conegut amb el nom de bresca.[3]

Almenys al segle XVI, no se'ns fa estrany trobar a les cases porrerrenques una o més caseres. Per posar uns exemples:

Rafel Amengual comptava amb *un pot de terra de tenir mel rosada* (1553).[4]

Pere Sitjar tenia *una cassa de abelles* (1554).[5]

Al corral de la casa de Bernat Xamena, situada al carrer Nou, hi havia *une cassa de abelles plene de abelles* (1562).[6]

Altrament en el corral, Guillem Mora disposava de *dues casses de abelles* (1562).[7]

Joan Morlà era propietari d'un rafal en el qual guardava *sinch casses de abelles* (1564).[8]

Pere Pau Celleres, a la pallissa, tenia

instal·lada *una cassera de canya de tenir belles* (1579).[9]

D'aquesta manera s'assegurava la producció de mel a la pròpia llar.

[1] Barceló Crespi, Maria: "Sucre i sucres a la ciutat de Mallorca baix medieval", ponència presentada a les *IV Jornades d'història del sucre*, celebrades a Menàrguens (Lleida), 2014. En vies de publicació.

[2] *Sub voce*, DCVB, 3, Palma, 1976, p. 20.

[3] *Sub voce*, DCVB, 2, Palma, 1975, p. 662.

[4] ARM, Prot. C-461, f. 70r.

[5] ARM, Prot. C-461, f. 134r.

[6] ARM, Prot. C-454, f. 150r.

[7] ARM, Prot. C-454, f. 157r.

[8] ARM, Prot. C-454, f. 291v.

[9] ARM, Prot. C-453, f. 454r.

Bar Pub
ES FAROLET

**jaume
sastre
soler SL**
materials de construcció

ceràmiques i gres bigues imitació fusta
ciments saques aïllants canonades
lloguer de minicontenidors (Servei a domicili)

CARRER NOU, S/N
(SORTIDA CTRA. PORRERES-VILAFRANCA)
07260 - PORRERES
TEL. I FAX: 971 647102

UNA MIRADA CAP ENRERE

Sebastià Lliteres i Catalina M. Garí

En aquesta ocasió ens hem disposat a revisar els números 6, 7, 8 i 9 de la revista Llum d'Oli. D'entre el gran nombre d'articles que hi podem trobar, ens han cridat l'atenció dos requadres que apareixen a la pàgina 12 del número 7 mitjançant els quals es disposaven a fer ressò de dos successos: un, que ja havia passat i l'altre, que estava per ocórrer.

El primer dels quals titulat «un altre fet desagradable» és una notícia escrita per part de la directiva de l'Agrupació amb la qual volien informar als lectors de la desaparició de «mitja dotzena de discs

de la sala de música», de la mateixa manera que volien demostrar la seva indignació pels fets ocorreguts. Hem volgut destacar aquesta nota perquè la manera en què va ser redactada mostra perfectament l'estat de crispació dels membres de l'Agrupació i, en canvi, a nosaltres, en aquests moments ens ha fet molta gràcia.

A la mateixa pàgina, i ben a prop de la notícia que acabam d'esmentar, hi trobam una altra nota de Joan Barceló. L'autor va considerar el Llum d'Oli com un bon mitjà per informar «al propietari de l'immoble situat al carrer Queipo de Llano nº 32» que tenia aquesta propietat un tant descuidada i que en qualsevol moment podia «trobar l'edifici enterra». Aquesta nota encara avui podria ser publicada perquè és un fet ben conegut que al nostre poble hi ha un gran nombre de cases que, com aquell qui diu, pengen d'un fil. Un bon exemple podria ser el de la casa situada no gaire lluny del local l'Agrupació que el passat

hivern va passar a millor vida, o pitjor. Aprofitam aquestes línies per recordar aquest avís i fer-lo una altra vegada vigent en aquests moments, 37 anys després.

Un altre dels números del Llum d'Oli que creiem que conté un article per destacar és el número 9; concretament, a la pàgina 6 hi podem trobar l'article que informa que el topònim de Porreres passava oficialment a ser Porreres. És a dir, per part de l'Ajuntament, havien fet cas de les propostes de l'Agrupació i havien fet els tràmits necessaris perquè el nom del nostre poble estàs escrit amb la nostra llengua «tal com pertoca històricament i per raons lingüístiques».

EL TOPONIM PORRERES, OFICIAL

En el diari de Mallorca del diumenge dia 15 de juny passat, aparegué una notícia que potser passà desapercibuda per molta gent del nostre poble, però que a pocs porrerencs preocupats pel recobriment de la nostra cultura els hi passà per alt.

La notícia feia referència als tràmits legals arranats per l'Ajuntament nostre per tal de procedir al canvi oficial del topònim PORRERAS pel de PORRERES, tal com pertoca històricament i per raons lingüístiques. La notícia fou donada pel corresponent de DM, F. Llinàs, la darrera setmana de juny. A tots els que lluitam en el sí de l'Agrupació Cultural i a altres indrets pel recobriment i normalització de la cultura i per l'ús de la nostra llengua, ens congratulà molt ja que significa en certa manera una victòria parcial dins el context general de la nostra lluita, i també que les nostres peticions a l'Ajuntament, tantes vegades fetes -pràcticament des de l'inici per part de la nostra entitat de les activitats culturals- no cauen dins un sac sense cul. Avui ens alegrem de poder comentar aquest fet, quan en altres ocasions «cau» a l'Ajuntament

d'immovilitat. Així i tot, el fet de que el nostre Consistori comenci a assumir la tasca de normalització cultural, encara que mínimament i a passes de tortuga però demostrant-ho en la pràctica en algunes contades ocasions: programes de festes en català, algun comunicat o nota, recolzament i col·laboració en actes de clar contingut nacionalista i popular, etc., no pot acabar aquí. Queda molt per a caminar: rotulació dels carrers en la nostra llengua i amb els noms populars, qüestió enfront a la que encara no s'ha pronunciat oficialment, sols mostrant bona voluntat -taula rodona convocada pel Partit Socialista de Mallorca (P.S.M.)-, i moltes més coses en aquest sentit, deixades que no ens cansarem de denunciar mentre hi siguin.

Una cosa que seria d'agrair seria que una vegada aprovat pel Consell de Mallorca el nom PORRERES, no quedés tot en paper banyat. Caldrà rectificar els rèdols, que n'hi ha, on apareix en canvi el nom PORRERAS, i a on fa falta. És a dir, que l'ús del nom passi a ésser normal dins la vida oficial i quotidiana del nostre poble.

VIAJES
PEGASO S.L.

Germans Leiva

Antonio Marqués, 2
07003

PALMA DE MALLORCA

Tel. 971 76 34 92

Fax: 971 75 19 63

www.viajespegaso.com

L'OBTURADOR

Francesc Servera Veny

CONCURS FOTOGRÀFIC

Paperins en blanc i negre, Maties Lladó Matas

Volem donar les gràcies a totes les persones que participàreu al concurs del número 150. Us animam, novament, a participar en aquesta nova edició. La temàtica és «la tardor», un marc prou ample com per poder plasmar en fotografia les diverses estampes que ens ofereix aquesta època de l'any: tradicions, paisatges, fires, etc. Com ja vàrem dir en l'anterior, tant són vàlides fotografies antigues que tenguem per casa, com fotografies actuals fetes per a l'ocasió. **Les podeu enviar fins dia 30 de novembre a l'adreça llum-doliporreres@gmail.com** Pensau que participant, ajudeu també a l'Agrupació Cultural a augmentar el seu arxiu fotogràfic d'un gran valor històric pel poble: si teniu fotografies antigues que volgueu compartir amb nosaltres, les rebrem encantats, malgrat que no siguin per participar en aquest concurs.

Xeremiers, Joana M. Julià

Il·lusió, Kica Ferrando

Al bater de sol de sant roc, Joana M. Julià

TERRA SEGONA

Jaume Rosselló Tomàs

La terra va escollir l'home,
els seus trets primerencs,
la seva mirada lleu abans del primer horitzó.

La dona estimava la terra,
nua, fèrtil, de somni de lluna
i d'olor de nounat, poema tendre i acaronat desig.

- Els complaurem diferents.

Van dir els estels i qui sap qui més,

*- Però compartiran cor i ànima,
carn i la besada dels àngels
que penetra o omple a dins.*

Colors i la crua mossegada al temps, a la mort ...
a l'esperit de la felicitat,
a la necessitat d'estimar per damunt qualsevol cosa.

I la terra ens va acollir,
dones i homes, colors i llengües,
la finestra del bressol als ulls i cap frontera, cap presó,
perquè la terra era Ella i nosaltres convidats.

- Em declaro innocent, senyors

*I no seré foraster a la terra que em visita
i respectaré els somriures i les paraules
de la gent que trepitja el mateix trispol.*

No sigueu mai forasters
a la terra que vos abraça
i escoltau a les persones que hi tenen l'arrel.

GLOSÀRIUM XXXII

Joan Barceló, *Fusteret*

Turismefòbia, turisme i lloguer turístic

Sembla que no té cura.
Es "guiris" aquest estiu
han tornat en desmesura
i hem patit amb amargura
un turisme excessiu
que ens ha tret de polleguera :
fer coa per anar a comprar,
coes per sa carretera,
coa a sa benzinera ...
... fins i tot per anar a pagar!!!

El Conseller Barceló
del govern "*verd-progressista*"
ha trobat sa solució :
de Campos a Lluçmajor
hi faran una autopista.
Entre el Govern que patim
-que no hi sap posar remei-
i noltros que ho consentim, ...
*iii Ara mirariem prim
en tants d'anys de no veure-bi!!!*

El turisme és com un joc
que no em grada poc ni massa,
Qui hi guanya ho troba melassa !!
Tenc por, si no m'equivoc,
que molts hi guanyam molt poc
mentre uns pocs hi guanyen massa.

I és que en el menú turístic
tothom vol sucra-hi pa.
S'altra dia vaig muntar
un negoci urbanístic
i en un lloc molt paisatgístic
tenc una soll per a llogar.

ENCARA NO ETS SUBSCRIPTOR?

Per poder existir, el Llum d'Oli necessita de la col·laboració i compromís dels seus lectors. Si encara no hi estàs, t'animam a què et subscriguis a la revista. Així, cada tres mesos la rebràs a casa teva, i a més ens ajudaràs a seguir endavant. Per només 15€ anuals la podràs gaudir! Contacta amb nosaltres a través de l'adreça llumdoliporres@gmail.com

PORRERES PER QUI L'HABITA, NO EN FALTARIA D'ALTRA!

Joan Miralles Plantalamor

A hores d'ara no hi ha cap posicionament del fòrum turístic més enllà de la seva voluntat de ser un espai de debat i reflexió en pro d'un model turístic sostenible per a Porreres. Tanmateix, encara que sigui a títol personal, m'agradaria fer algunes propostes al debat encetat per l'Assemblea Popular de Porreres en el darrer Llum d'Oli a l'article "Porreres per qui l'habita". Un lema amb el qual no puc estar més d'acord i que crec que tots els porrerencs i porrerencques compartim.

No fa gaire, Porreres era testimoni d'una crisi en què dia a dia es perdien llocs de feina per mor de la catarsi d'un model econòmic que, centrat en la construcció i compravenda d'habitatges, havia deixat en un no res gran part del teixit productiu del poble. Així, a excepció d'aquells que, com jo mateix, tenim la sort de ser funcionaris de carrera i, per tant, tenim garantits els ingressos a finals de mes, la major part dels porrerencs veien perillar els seus llocs de feina i reduir-se els seus salaris. Una realitat que malauradament, encara viuen moltes famílies.

La irrupció del lloguer turístic ha permès a moltes famílies capgirar la situació fent que moltes d'elles puguin disposar d'ingressos per fer front a qüestions bàsiques com ara pagar la hipoteca, omplir la cistella de la compra, pagar les activitats extraescolars dels seus fills o redescobrir petits "luxes" oblidats com anar a sopar a plaça. D'altra banda, l'economia del nostre municipi s'ha dinamitzat gràcies a l'efecte multiplicador del turisme en el teixit econòmic del municipi i, en conseqüència, els seus habitants.

I és que ens agradi o no, els beneficis del turisme s'han repartit entre molts més dels qui pensam. En contra del que sovint es diu, no tan sols s'han vist beneficiats els propietaris d'habitatges turístics sinó el comerç local, la restauració i com no, el sector de la construcció, gràcies en gran mesura a la rehabilitació i al manteniment d'habitatges destinats a ús turístic. A més, encara que sovint no en siguem conscients, els mateixos funcionaris i l'administració pública també s'han vist beneficiats gràcies a la major recaptació d'impostos generats per la reactivació econòmica.

Pel que fa als impactes negatius, segur que en trobarem, però convendria ser conscients de quina és la realitat abans de treure conclusions precipitades. Segons les dades

de la Conselleria del mes de maig, a hores d'ara hi ha un centenar d'habitatges vacacionals a la vila, la major part d'ells anteriors segones residències a fora vila i **no pocs habitatges que fins no fa gaire engreixaven el lamentable stock d'habitatges abandonats i, per tant, deshabitats**. Una xifra important però que en cap cas explica la complexa problemàtica de l'habitatge al nostre municipi marcat pel creixement demogràfic, l'existència de moltíssims habitatges buits i/o inhabitables i uns salaris encara baixos. Dir, en conseqüència, que el problema de l'accés a l'habitatge a Porreres és responsabilitat del lloguer turístic i de qui el recolzen és si més no agosarat i suposa una criminalització injusta i innecessària cap als propietaris i un Fòrum turístic que precisament el que vol és maximitzar els impactes positius i minimitzar els negatius.

Des dels seus inicis, amb el Fòrum turístic s'ha volgut treballar amb el petit comerç, restauradors i l'Ajuntament per promoure iniciatives que aportin major qualitat de vida als ciutadans. En aquest sentit, hem de recordar entre d'altres l'impuls de rutes i rehabilitació del patrimoni hidràulic de la vila, la distribució de materials de sensibilitació cap al turista en matèria de consum d'aigua i de recollida de fems, fulletons explicatius sobre l'oferta d'oci i restauració...

Sobretot, però, s'han fet diferents xerrades amb l'objectiu d'obrir el debat sobre el nostre futur turístic: nova llei turística, realitat turística del poble (places, característiques, etc.) i com no, debats oberts per discutir quin model volem. Un debat al qual malauradament, tot i estar-hi convidats, l'assemblea no hi ha volgut participar mai. Una llàstima, perquè en la confrontació positiva d'idees es perd l'oportunitat d'aprendre els uns dels altres.

El model turístic i, en conseqüència, el fòrum turístic, l'hem de fer entre tots, també, no en faltaria d'altre, els integrants de l'Assemblea Popular de Porreres. De la mateixa manera, Porreres ha de ser per qui l'habita entenent que qui l'habita són també els restauradors, pagesos, comerciants, ferrers, picapedrers, llanterners, personal de neteja, electricistes i, en definitiva, tots aquells qui gràcies al lloguer turístic a poc a poc han anat sortint de la crisi. No els deixem de banda perquè són molts més dels qui pensam.

TURISME SOSTENIBLE, REALITAT O QUIMERA?

Joan Ballester Melià

Arriba la tardor i de nou acaba la temporada turística. Un any més, una temporada de màxims, de rècords un damunt l'altre: rècord de vols a Son Sant Joan, rècord de passatgers, rècord d'ocupació hotelera, rècord de beneficis hotelers, rècord de densitat de població; rècords, i rècords i més rècords. Però s'ha traduït tot això en una millora de les condicions de vida de la majoria de la societat? Són vists aquests rècords per la població illenca com un fet beneficiós? Si fins ara criticar el turisme acumulatiu, de màxims, de ficar cada vegada més gent a la nostra limitada illa era un tema gairebé tabú, perquè ja se sap la frase tan nostrada de "tots vivim d'això", pareix que aquest consens s'està rompent darrerament i que la societat comença a entreveure els problemes socials i mediambientals que genera aquesta saturació, alhora que percep que aquests rècords no es tradueixen en una millora clara de les condicions econòmiques i socials de la major part de la població.

Cada vegada més, des de diferents àmbits, s'insisteix en la necessitat d'apostar pel turisme sostenible, i ens venen que a les Illes tendim cap a això. Moltes d'aquestes veus provenen dels mateixos totpoderosos sectors hotelers que volen fer bandera d'aquest turisme sostenible com la solució a tots els mals i com un factor de benefici sí o sí, és a dir, que si s'aconsegueix fer feina en aquesta direcció, tothom hi guanya. Però existeix realment el turisme sostenible?

Turisme sostenible

Tradicionalment s'analitza l'impacte del turisme a un lloc i/o societat en tres nivells: sociocultural, mediambiental i econòmic. Els models on es considera que el turisme no és sostenible són aquells en què la preocupació principal són els beneficis econòmics, per damunt de les persones, la cultura o el medi ambient.

Doncs, sembla prou clar que el model de les nostres illes dista bastant del que s'anomena turisme sostenible. La pèrdua d'identitat sociocultural i lingüística és més que clara i evident. Tant la llengua catalana, com la cultura illenca han patit un procés de banalització i folklorització sense treva, on les nostres mostres d'identitat pròpia s'han reduït a mostres del nostre folklore sense cap tipus d'esperit reivin-

dicatiu, vist pels visitants de les nostres illes com a trets graciosos dels illencs sense cap tipus de profunditat. Pel que fa a la llengua, ja gairebé no es veu com un tret cultural de les illes, sinó com una manera "curiosa" a partir de la qual es comuniquen alguns indígenes.

Si anem al tema del medi ambient, parlar a Mallorca de protecció del medi ambient és parlar de destrucció. Una política continuada del PP, juntament amb una altra de massa continuista en els pocs moments que no governen els populars, de depredació del territori per "adaptar" l'illa als nous vinguts, ens ha abocat a una destrucció continua que està acabant amb zones de gran valor ambiental i paisatgístic i amb una construcció massiva que parteix d'una política basada en un raonament tan absurd com que la solució a tots els mals és fer venir cada vegada més gent, més turistes; fent més hotels, més apartaments, més pisos, més carreteres, més autopistes i més, més, més, sempre més. Obviant una cosa tant clara com que vivim en una illa, i per tant, les limitacions de tot tipus són més que evidents (problemes de subministrament d'aigua, problemes d'eliminació de residus, saturació de les carreteres, saturació als nostres pobles i ciutats, etc. A més, no pareix molt descabellat pensar que si seguim construint en aquest ritme per encabir més turistes i més gent, arribarà un moment en què el turista perdrà l'interès per visitar-nos, si això suposa visitar una illa plena de carreteres i autopistes, amb els bocins i racons més bucòlics i pintorescos plens d'hotels i xalets i on per anar a la platja has d'arribar a les vuit del dematí si vols trobar on aparcar tant el cotxe com la tovallola.

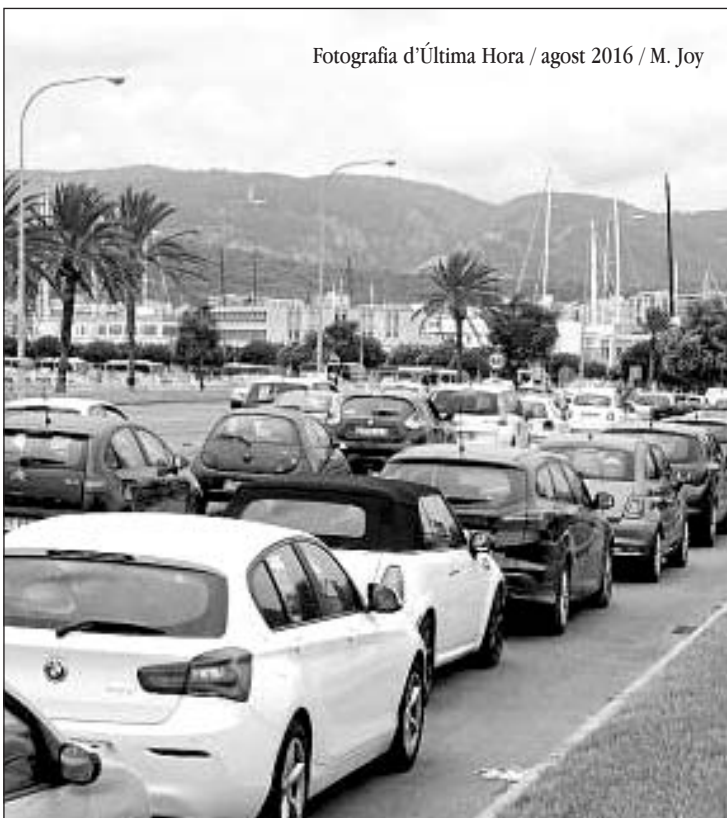
El més curiós de tot és que fins fa ben poc, només el fet de plantejar aquest debat feia que la gran majoria de gent t'acusés de voler-te carregar la nostra indústria principal, de voler que ens morim de gana, quan els fets objectius pareix que apunten que precisament això pot passar si no reconvertim tota aquesta indústria i es fan passes cap el decreixement, perquè no ho oblidem, aquest boom turístic que tenen les nostres illes aquests darrers anys no és fruit de la gran qualitat de l'oferta turística que tenim, sinó de la caiguda en picat d'altres zones turístiques com Tunísia, Egip-

te, Turquia o molts d'altres, que absorben desenes de milions de turistes i d'on gairebé han desaparegut per la conflictivitat que es viu en aquests països.

I si anem al darrer punt dels tres pilars que necessitem per valorar si el nostre és un turisme sostenible, que és l'impacte econòmic, la conclusió pareix bastant evident. Si bé és cert que el turisme crea molts llocs de feina, que mou molts diners i que fa entrar molta divisa estrangera, a qui repercuteix o a qui beneficien majoritàriament aquests diners? Si ens fixem en l'oferta hotelera de les illes, prop d'un 80% està copada per tres grans companyies, les quals alhora estan dins companyies internacionals estrangeres que recullen el benefici i no el tornen a reinvertir a les nostres illes. Pel que fa a les condicions de feina al sector turístic tots sabem com solen ser, i llevat de contades excepcions, són feines precàries, mal pagades i en molts casos fregant l'explotació; un cas paradigmàtic ha estat la lluita de les anomenades Quelis, les cambres de pisos que denuncien unes condicions laborals on moltes treballen jornades de més de deu hores sense cap dia lliure per tenir sous que amb prou feines arriben als mil euros. Si bé és cert que amb el lloguer vacacional hi ha hagut més gent que ha pogut accedir a aquests beneficis, és una part només testimonial del total, ja que les grans empreses immobiliàries i les grans corporacions turístiques també s'han llançat a la caça d'aquesta oferta i ja es comença a veure com aquesta oferta turística també és cada vegada més copada per aquestes grans empreses. Això també ha duit a una altra conseqüència: la saturació turística també de Palma i alguns pobles, i les dificultats dels residents per trobar habitatges a preus assequibles.

Cap al decreixement turístic

Sembla evident, doncs, que en cap cas es pot parlar de turisme sostenible a les nostres illes (de fet parlar de turisme sostenible a llocs on el turisme és una de les seves principals fonts sembla un oxímoron), llavors quines mesures s'haurien d'emprendre per caminar cap a una altra forma de turisme? La percepció social de superació dels límits és de cada dia més compartida per la població i pels mateixos turistes, que manifesten la seva insatisfacció. Superam els límits ambientals i socials per la saturació i per la distribució desigual de la riquesa. La tendència, que fonamenta el

Fotografia d'Última Hora / agost 2016 / M. Joy

sistema capitalista i rep el suport de les administracions públiques, és afavorir els propietaris del capital (grans hotelers, inversors, especuladors... que no creen riquesa, sinó que se n'apropien), amb l'explotació dels treballadors que els empeny fins al llindar de la pobresa i a l'endeutament.

Les Illes ja hem estat pioneres en l'aplicació de mesures d'ordenació i fiscalitat territorial i turística: màxims de places hoteleres, ecotaxa, protecció d'espais naturals, etc. Però ara cal ser més creatius i valents. Això fa pensar que per millorar la sostenibilitat cal decreixer turísticament. De cada dia més veus, des d'acadèmics fins a gent relacionada amb el mateix sector aporten arguments a favor d'aquesta opció. Canviar la nostra fixació en créixer per rebaixar la nostra càrrega ambiental i millorar la justícia social és revolucionari i anticapitalista. Es tracta d'una decisió política. Tot això seria el més raonable per fer front al cansament i, a més, valdria per fer front a la catàstrofe socioambiental que ens amenaça.

Potser encara pareix utòpic xerrar de decreixement a la nostra societat, però si hi reflexionem bé, molt més utòpic és pensar que podem tendir a un creixement il·limitat i permanent en un territori limitat.

UN ESTIU DE REIVINDICACIONS

Assemblea Popular de Porreres

El passat 9 d'agost, en el marc de les festes de Sant Roc, inaugurarem l'exposició fotogràfica "Flors del Desert", una col·lecció de fotografies fetes per na Caterina Lliteres al llarg de la seva visita als camps de refugiats sahrauís durant la primavera de 2017. A la presentació na Caterina va explicar que el nom de l'exposició era un homenatge als infants que il·luminen i donen alegria a l'erm desert on habiten des de fa més de 40 anys. Contà també les seves vivències com a membre d'una família que ha acollit infants sahrauís, així com els seus viatges per a conèixer la realitat dels campaments i la tasca com a cooperant. El delegat del Front Polisari a Mallorca, Oualad El Ouali Moussa, que malauradament no va poder assistir a la presentació, ens va facilitar la informació sobre el context històric del poble sahrauí i va criticar la passivitat de la major part dels països del món davant aquesta situació que ha provocat que generacions de persones només hagin conegut la realitat de la vida com a refugiats. D'altra banda també vam poder escoltar la visió esperançadora i emotiva de Habada Ahmed, un jove que gràcies a l'associació "Vacances en pau" visitava Mallorca durant l'estiu quan era petit. Les persones que vàrem omplir de gom a gom la sala polivalent quedàrem colpides i emocionades després d'escoltar els seus testimonis i el seu missatge ple d'esperança, reivindicació i ganes de lluitar per un futur just i digne pel poble sahrauí. Les fotografies, que estaven a la venda, van servir per recaptar fons destinats a la fundació "Amics del Poble Sahrauí".

Per tercer any consecutiu, l'Assemblea va organitzar l'acte de presentació del

monogràfic *"Tot Inclòs. Danys i conseqüències del turisme a les nostres illes"* que va ser un tant especial ja que la ponent fou una companya de l'Assemblea, na Cati Romero, que ha publicat un article de gran interès titulat *"La Línia invisible que separa la precarietat de l'explotació laboral."*¹ Encetà l'acte la nostra companya Txell fent la presentació i, a continuació, na Cati Romero va fer un resum del seu article on es planteja la diferència entre els termes «precarietat» i «explotació laboral» emmarcats en les feines d'hostaleria.

Hem de tenir en compte que són feines que es concentren en determinats períodes de l'any i que es caracteritzen per la dificultat de crear xarxes de suport i solidaritat entre els treballadors per poder reivindicar millores en les condicions laborals.

El tema ens toca de prop perquè són moltes les persones porrerenques que treballen als nuclis turístics costaners del voltant i que pateixen les dures condicions laborals: sous baixos, jornades extenuants, manca de personal, etc.

Molt interessants foren les aportacions dels assistents que van generar un debat on, entre altres temes, es va parlar sobre la falsa idea que el turisme genera riquesa compartida, ja que és evident que les condicions laborals actuals demostren que aquests guanys no repercuteixen en la millora dels sous i condicions laborals dels treballadors i treballadores. Finalment, es va aprofitar l'acte per presentar la campanya de recollida de fons per a la realització d'un documental que planteja un contra-relat del discurs del «vivim del turisme»; un documental que posa damunt la taula la realitat incòmoda que una bona part de la societat mallorquina prefereix defugir.² Us recomanem la lectura dels monogràfics publicats i especialment l'article de na Cati Romero, ja que aporten llum i ens ajuden a tenir una visió crítica sobre el fenomen del turisme a les Balears.³

Per tancar les activitats de l'Assemblea durant les festes, i també per tercer any consecutiu, duguerem a terme l'acte de dia 15 d'agost de Cals Hermanos en memòria de les dones porrerenques víctimes de la repressió

franquista. Sense deixar de recordar els catorze porrerencs que la nit del 15 al 16 d'agost de 1936 restaren empresonats al pati de dit edifici per ser conduïts posteriorment a la mort, enguany volguérem retre homenatge a les -sovint- grans oblidades de la història: les dones. En aquest cas, les mullers, filles, mares, padrines, tietes, germanes, etc. dels republicans porrerencs que patiren la repressió de diverses maneres: ja fos psicològicament, amb amenaces, amb expropiacions de béns, amb insults, vexacions, escarnis públics, befes i odis. Per això vam decidir demanar a Bartomeu Garí que ens parlés sobre aquest tema per il·lustrar-nos i així prendre'n consciència. Després de la presentació de l'acte per part de n'Antònia Toledo, membre de l'Assemblea, en Bartomeu Garí començà l'explicació assistit pel també membre, Tià Lliteres. Entre i entre, hi hagué les actuacions dels fidels col·laboradors Vers Endins i Sang de Terra que ens ajudaren a emocionar-nos encara més, especialment quan en Tomeu -per acabar l'acte- recordà una altra dona que precisament l'any passat havia participat amb nosaltres en aquest mateix acte llegint la biografia del porrerenc represaliat Antoni Serve-

ra Mora «Torres»: n'Aina Sansó, a qui des d'aquí volem també recordar no només com a mare del nostre company Joan Ferrà, sinó també com a dona lluitadora i esperonadora dels esperits lliures i conscients, amb memòria i lluitadors.

No volem acabar aquestes línies sense donar les gràcies a tots i totes les que ens han ajudat a organitzar aquests actes: a l'Ajuntament per cedir-nos la Sala Polivalent i la Biblioteca, a part de tot el material que necessitàrem; al Col·legi Verge de Montision per deixar-nos entrar al pati de Cals Hermanos, a na Caterina Lliteres, n'Oualad El Ouali Moussa, n'Habada Ahmed, na Cati Romero, en Bartomeu Garí, Vers Endins, Sang de Terra, Porreres TV, i en definitiva, a tots els que assistiu i feis possible la nostra activitat.

Per acabar i molt breument, volem donar a conèixer quines han estat les propostes de l'Assemblea per als presupostos participatius de 2018. En primer lloc, hem presentat un projecte de millora, rehabilitació i conservació dels pous públics de Porreres, un patrimoni molt important i sovint oblidat que consideram que pateix un estat que s'ha de millorar en casos

com el Pou Juà o des Riquers, per posar alguns exemples. Finalment, i reunint tota una sèrie d'idees que havíem anat treballant des de feia un temps, ens va sorgir la idea d'una «Casa del Poble», lloc de trobada, reunió, reflexió, d'activitats per a nins, joves i adults, presentacions de llibre, tallers, etc. que estaria ubicada a l'actual edifici municipal del Quarter vell (C/ Veiet, 17), dependències que creiem que estan desaprovatades a dia d'avui. A part de la ja existent Sala Polivalent i Correus, creiem que seria positiu traslladar-hi (ara sí, definitivament) la Biblioteca Municipal, que es troba allunyada del nucli urbà i que no compta amb sistemes d'adaptació a les persones amb discapacitat física: podria ocupar les sales on antigament hi havia els serveis sanitaris (amb les modificacions que òbviament s'haurien de fer) i traslladar els serveis socials al mateix escorxador, o fins i tot encabir-los a altres sales del mateix Quarter vell. El pati del que gaudeix l'edifici, a part del pis de dalt (on ara s'hi ubica, per exemple, el nostre local, el de Protecció Civil, el dels partits de l'oposició, etc.) podrien servir per múltiples activitats pel poble i les seves entitats. Un espai obert, de cooperació, d'intercanvi, de lectura, d'organització del poble i de difusió de la cultura, que necessàriament hauria de mester millores en la infraestructura i, sobretot, una persona encarregada de la seva dinamització. Esperem que la gent del poble participi en les votacions i que entre tots i totes puguem construir un poble millor.

1 <https://totinclos.noblogs.org/impactes/conveni-collectiu/>

2 <https://www.goteo.org/project/tot-inclos>

3 <https://totinclos.noblogs.org/editorial/totinclos-2017>

ANTÒNIA MIRÓ PINYA, PIXA

Joana Mora

Amb l'entrevista amb n'Antònia Miró Pinya recuperam una secció del Llum d'Oli que duia per títol *En Femení*. Podeu rellegir les converses mantingudes amb quatre dones de Porreres que sortiren publicades als números 102 (2004), 106 i 107 (2005) i 114 (2007). Aquestes converses volen ser un homenatge a les dones i, més concretament, a les del nostre poble; un indret que les ha vist néixer, créixer, on s'han educat, on han treballat, on han surat la família, on han viscut moments d'alegria, de por, de rialles i de dol. Per a elles aquests records.

Qui és n'Antònia?

Antònia Miró Pinya, va néixer a Porreres dia 15 d'abril de 1922. Filla d'Antoni Miró Fuster i Maria Ventura Piña Forteza. De família humil, n'Antònia és germana de vuit, sis dones i dos homes: en Josep, na Margalida, na Catalina, en Ventura, en Joan, na Maria, n'Antònia i na Francisca. Vivien al carrer General Goded núm. 29, actualment carrer Sa Galla.

De la gran família Miró-Pinya només queden les dues germanes petites: n'Antònia i na Francisca, la més jove. Les dues viuen a Porreres una a prop de l'altra, fent-se companyia però cada una a casa seva.

L'entrevista només ha fet començar i n'Antònia, com si debanés una troca de fil, inicia un monòleg sobre la seva vida, no calen preguntes. Té el cap ben clar i una memòria privilegiada. A la saleta, a la camilla, envoltada de records fotogràfics, quadres de creueta, pepes de roba i altres objectes cosits per ella mateixa, xerram i recordam durant més de dues hores.

Té una memòria privilegiada i ho recorda tot, fil per randa: dates, llocs, noms de les persones, malnoms... És un joia de dona.

La seva infantesa

De petita anà a l'escola a ca les monges franciscanes de Porreres, on destacà per ser una nina molt aplicada i molt sabuda. Als 11 anys (1933) la llogaren de teta a la possessió d'Alcoraia (Montuiri), allà hi va estar dos anys. Es feia càrrec de n'Antònia Mascaró Verger, filla dels amos, que encara la visita. Té 84 anys. "Dia 8 de desembre de l'any 1935 em digueren que ja no m'havien de menester i vaig tornar a Porreres aprofitant la visita a Alcoraia de les germanes Fosseres amb el carretó i la somera. Vaig plorar."

De volta al poble, s'incorporà de nou a l'escola amb Margalida Picorel·li Múgica, que vivia al carrer del Call. Era la mestra de l'escola pública. L'escola estava situada al carrer Almoina allà on era el forn de Can Pistola. "Aquesta escola era una escola pública republicana. A la planta baixa hi havia els nins amb una altra mestra. Noltros estàvem al primer pis. Hi havia un quadre amb la lleona i la bandera republicana. Record que un poc

abans que esclatés la guerra (14 d'abril de 1936) havia de dir una poesia al balcó de l'ajuntament, actualment el restaurant de l'Escrivania, però per motius de salut no la vaig poder dir i va ser na Maria Cerdà, de cal ferrer Tibeu, qui la va recitar."

L'any 1936 n'Antònia se'n va a Ciutat a fer de teta d'una nina de 4 anys, Maria Candelària Valls Cortès, filla de joiers que vivien al carrer de la *Platería* (actual carrer de l'Argenteria) i tenien la joieria al carrer Platers. La guerra esclatà i, juntament amb la família de joiers, se'n va a viure a Sa Pobra, per més seguretat.

Els anys de joventut

La joventut de n'Antònia va transcórrer entre teles i fils, cosint a ca na Catalina Barceló *Noguera* que vivia al carrer de Sant Felip. Però va ser a una acadèmia de Ciutat on va aprendre de tallar. Quan va tenir 22 anys (1944) es posà a fer feina de cosidora a la casa dels seus pares. S'especialitzà en fer *nido de abeja*, un brodat per a vestits d'infants. Així i tot va fer alguns vestits de núvia. Però, més tard, es dedicà a confeccionar roba interior i camises de dormir per a dones que es casaven -el que popularment es coneixia com *fer les noviances*. El pare li comprà la seva primera màquina de cosir de la marca Alfa. Encara recorda per a qui va cosir el primer vestit amb la màquina i del color que era. Això es diu tenir memòria!

Però no tot va ser cosir! N'Antònia festejà durant sis anys amb n'Andreu Forteza Bonnín de ca l'amo Ignasi però "van venir dos forasters a Porreres a fer feina al puig d'en Femella:

en Pepe Martínez i en Juan Martínez, aquest darrer més tard seria el meu home. Feien de “barreneros”, posaven els barrobins per obrir el túnel del Puig dels soldats. Eren de Villacarrillo, poble de la província de Jaén, i treballaven a l’empresa “Obras y Fortificaciones”. La madona de can Pinya, na Catalina Barceló *Perequela* els tenia allotjats a una casa de veïnat de la carnisseria, actualment la botiga de ca na Bordoia. Llavors pagaven 1 duro cada vespre per dormir a Can Torres i, a can Pinya, a canvi de fer alguna feina per a la casa, els deixaven quedar-hi de franc. Per exemple, a can Pinya feren un cisterna.”

El destí volgué que n’Antònia deixàs n’Andreu i s’enamoràs den Juan i, després de festejar catorze mesos, es casaren dia 7 d’octubre de 1953. “El meu novio era molt gelós i en Juan era molt curro! El seu amic, en Pepe, es va casar amb na Francisca Cerdà Vidal, *Diclecta*.”

Les noces i el viatge de nuvis

Les noces es van celebrar a la capella de la Puríssima de la parròquia de Porreres, a les sis del matí, mudada amb un vestit negre. Al convit només hi assistiren denou persones que, després de la cerimònia, anaren a menjar xocolata amb ensaimades del forn de davant Sant Felip i un parell d’amargos a la casa familiar. “A les 8 del matí agafarem la camioneta cap a Palma. L’endemà al matí partírem amb vaixell cap a València per després, agafar un tren en direcció a Navajas (Jaén). Anàrem a veure la família den Juan que no vengueren a les noces.”

Els fills i la vida a Palma

El matrimoni Martínez-Pinya tengueren dos fills. En Tomàs que va néixer dia 16 de juliol de 1954 i en Toni,

nascut dia 31 d’octubre de 1959. “En Tomàs sempre va ser i és molt estudiós. Quan tenia 15 anys anàrem a viure a Palma a un pisot molt petit. Ell havia de començar a l’institut que estava al carrer Medina, núm. 7, devora l’església de Sant Joan a un carreró que no passava. Jo em guanyava les sopes cosint i el meu marit feia feina a un hotel de s’Arenal. Les obres del Puig i els doblers s’havien acabat. Vaig haver de fer molt feina per pujar la família. Cosia al carrer i tot el barri em coneixia. Llavors m’oferiren fer de portera a un finca de l’Avinguda Argentina. M’encarregava de mostrar pisos per vendre. Per cada pis que aconseguia vendre em donaven 10.000 pessetes. Mentrestant vivíem a una petita caseta de la mateixa finca. Més tard, quan en Tomàs tenia ja 18 anys compràrem un pis al carrer Lope de Vega núm. 1 de Palma. En Tomàs ja ben jove va ser mestre d’escola i encara ara no s’ha jubilat! Va treure la millor nota de les Balears. En Toni als 14 anys no va voler estudiar més i es posà a fer feina al diari Balears. Actualment fa feina a l’Stei.”

Records

A la pregunta si recorda les botigues que hi havia a Porreres, no cal insistir ni pensar molt. Botigues de queviures: ca na Joana *Formatge*, ca na Mariaina, ca mestre Pep *Llauner*, ca madò *Gran*, can Mulet, cas Mariando, ca n’Antònia *Molleta*, ca na Catalina de Son Orell, ca n’Aina de Can Batxà (carrer Donzella), ca madò Salvadora (Can Bou de Plaça); carnisseria: Can Pinya; botigues de roba: Ca na Fustreta, Can Llagost, “al carrer del Garrover hi vivien dues senyores, ses Munars. Una d’elles pintava quadres. Eren molt beates, tot lo dia eren a Sant Felip. Els vaig comprar dos quadres per 100 pessetes cada un. Quan

es varen morir, deixaren la casa en herència al pare Llaneres de Sant Felip i aquest la va vendre més tard a l’amo en Marc. El meu marit morí als 82 anys, l’any 2010. Va aprendre el mallorquí ben aviat. Era un poc brusquer. Encara ara el somiï molt! M’havia feta la idea que seria servida per ell ja que som sis anys més major que ell. Dins la misèria vàrem formar una bona família. Era de casa pobre i els llinatges que dúiem feien poca planeta. Tots els meus germans i germanes i jo ens vàrem casar amb gent de fora.”

La conversa la donam per finalitzada però els records, les històries i les anècdotes que resten a la memòria de n’Antònia donarien per una o dues entrevistes més. Recordar, contar i compartir ens ajuda a fer memòria, a valorar la vida de les dones que temps enrere jugaren un paper molt important en l’àmbit familiar i en el laboral.

LES PAGESES DE PORRERA DEL SEGLE XX

Francesc D'Assis Delpueyo Aceña

La pagesia, com molts altres sectors del món laboral, sempre ha estat associada més aviat al sexe masculí; les dones, malauradament, han quedat a un segon pla en aquest àmbit. Feina dura, cansada, difícil són sols alguns mots que defineixen el treball camperol, injustificadament, com a feina per a homes. Però tot i això, les pageses de la nostra terra sempre han tingut un paper molt important al camp català. En aquest cas parlaré de les dones prioratines i en concret de les de Porrera, que tanta suor deixaren sobre la terra que estimaven, ja fos de manera forçada (la majoria de vegades, a causa del context que es vivia) o voluntària.

Aquest article sorgeix principalment d'un projecte de final de carrera: *Les pageses del Priorat*. En aquest treball es tracta, més que res, l'evolució històrica de la vinya i la dona a la comarca prioratina durant el segle XX (1900-1999). La metodologia principal emprada fou el mètode feminista i, sobretot, el resultat d'aquest treball fou a partir de la història oral (sempre amb l'ajuda de fonts escrites amb bon criteri). Un fet a ressaltar és que la majoria de les dones que foren entrevistades són de Porrera. Vull destacar que s'obtingueren uns coneixements molt concrets sobre les pageses de Porrera, d'aquesta manera, podem exposar ara aquí detalls possiblement desconeguts d'un període molt proper al nostre. Qui ens ha proporcionat gran part d'aquestes vivències per aquest article són la Catalina (103 anys), la Francisca (91 anys), i la Mari (81 anys); totes tres del poble.

Per començar, hem de comentar que durant el segle passat no sempre fou igual la forma de viure d'una dècada a una altra: no trobem les mateixes condicions de vida a principis que a mitjans del 1900. Lògicament, el context que es vivia, i aleshores l'evolució social i tecnològica que anava desenvolupant-se dins d'aquest, afectava el tipus de vida d'una manera o altra. Un clar exemple seria l'evolució de les eines o la maquinària de treball (les nostres protagonistes foren molt conscients d'aquest canvi i de molts altres). Hem de tenir present que els problemes polítics, les guerres i, fins i tot, els moments de pau, creaven una atmosfera o una altra per adaptar-s'hi i viure-hi.

Porrera no fou una excepció al canvi que es produí (tot i que potser d'una manera molt més lenta), i també visqué

Família pagesa del s. XX de Porrera.

els avantatges i els inconvenients d'aquest. Pertànyer a una comarca suficientment allunyada però al mateix moment propera dels centres urbans i comercials més destacables i rics del territori català (Reus, Tarragona, Barcelona...), podia donar-li uns avantatges sobre altres viles. El relatiu aïllament no era pas dolent (mantenia la vila protegida des de sempre) i la mateixa proximitat facilitava moltes transaccions de tipus comercial. De les dones de Porrera, gràcies al testimoni viu, sabem que les que pogueren emigrar a altres poblacions més riques (Reus) van tenir l'oportunitat de treballar en altres sectors i portar una vida més còmoda que les que vivien al poble d'origen.¹

Arribats aquí, com vivien les pageses de Porrera durant el segle passat? Quines feines havien de fer al camp? Era reconeguda la feina que desenvolupaven? Podem afirmar que la dona de les nostres terres, per desgràcia, fins a finals del segle XX (almenys fins a la mort del segon dictador) sempre havia tingut un paper secundari en les tasques laborals i els rols que havia de dur a terme. Per altra banda, socialment estava més marginada (en alguns llocs no podia entrar, com per exemple als bars). Sobretot, al comença-

ment del segle estava més aviat marginada en molts sectors socials i, dit per elles mateixes, els rentadors i “anar a fer la compra” eren els seus punts de sociabilitat. A la fi, estaven sotmeses “per destí” al manteniment de la llar i a la cura familiar una vegada es casessin, per molt que estiguessin treballant anteriorment per elles mateixes (fos al camp o de minyona). Però al Priorat, i per tant a Porrera, les coses podien anar diferents: per condicions més aviat adverses, la dona casada havia de treballar fora de casa, fos del que fos, i l'avellana i la vinya eren les sortides més factibles.

Com bé diu la Francisca, *antes llevábamos la vida más esclava*, ja que una de les funcions era passar-se el dia al tros; la Catalina corrobora aquesta realitat. I un clar exemple de la situació que vivien era que durant la dictadura de Franco (1939-1975, un dels períodes més durs d'aquest segle XX), la dona “només podia sortir de casa”, com aquell qui diu, per casar-se; parlem d'un canvi de condició social. En un poble rural com Porrera tot això era una realitat, doncs, una mica diferent. Les dones porrerenques, a partir del relat viu, veiem que sempre han tingut una relació directa amb la vinya, en particular, i amb l'agricultura, en general. Dia sí, dia també, o *de sol a sol* com ens comenta la Catalina. La manera de treballar la vinya, per exemple, no ha variat gaire (sí que ho han fet les eines i la maquinària) perquè la litologia del territori no ha permès molts canvis. Tot era manual: aixada, pics, mula i burro, ens expliquen. *No n'hi havia de maquinària [...] Es llaurava; amb una mula, i llaurar. No hi havia tractors, ni hi havia cotxes, ni hi havia res...* ens comenta explícitament la Catalina. I d'aquesta manera, elles treballaven al camp les mateixes hores que els homes, i si contem les labors domèstiques, moltes més cada dia. Però totes reconeixen que les condicions laborals eren més o menys dures depenent de per qui es treballava.

Però per què era una feina d'homes? La Mari ens explica que desenvolupaven un paper *secundari del tot perquè lo vi lo feien los homes i nosaltres sols anàvem a collir els raïms i ja està*. I continua, per explicar altres labors de la dona, que *el primer que feiem era anar a arregar sarments. Podaven los homes i les dones arreglavem los sarments [...] i després ja venia l'espampolar² [...] doncs anàvem a ensofrar i a espampolar*. I, també, *el dia que no havíem d'anar a arregar sarments i això, [...] ajudava a portar les pedres [al seu home], i ell feia marges*. La Francisca, amb altres paraules, manté aquesta realitat explicant-nos que *después de la avellana, espulgaban avellane-*

ros [els homes], y nosotras íbamos a recoger ramas o hacer zarzas [...] Mientras los hombres espulgaban, nosotras limpiábamos aquel “roal”³ para sembrar o plantar algún avellanero. I ens continua comentant que *las portadoras eran muy pesadas, cargábamos nosotras y las mujeres también aguantábamos la carga*. Per tant, ens deixen ben clar que el sexe femení tenia ben marcat quin treball podia portar a terme sobre la terra. I tot i saber que moltes d'aquestes feines també les realitzaven les dones, *lo vi lo feien los homes*. Un altre distintiu entre dones i homes eren els sous. La Francisca ens diu que *ellos ganaban un poco más que nosotras; que también era el jornal bajo, pero ganaban más que nosotras*.

Concloent, doncs, hem observat que la regla general teòrica on la dona estava sols lligada o subjugada a l'espai privat (la llar), la dona del Priorat (i de Porrera) la trencava. Una dona que, malgrat les dificultats, no es ressentia a quedar-se a casa i cuidar la família, sinó que tirava endavant i treballava del que fos i del que podia a banda de complir les seves obligacions bàsiques estipulades per la norma general la gran part dels anys del segle XX. La vida de les dones de Porrera, doncs, durant més de 70 anys, fou més aviat difícil (almenys per la majoria d'elles), on la pobresa econòmica, la Guerra Civil (1936-1939) i el seu desenllaç no feren més que agreujar aquest fet. Paraules com les de la Mari ens ho exposen molt clarament, ja que *feien portar el vestit tota la setmana... perquè no podíem gastar tant el sabó!*

1 Ja sabem, per altres períodes de la nostra història, que els porrerenques i els reusencs sempre havien tingut bona relació, fet que proporcionà transaccions de tota mena.

2 Treure les fulles del cep o de la parra perquè pugui respirar el raïm i que la llum del sol també li arribi.

3 Fent referència a una parcel·la o part del terreny.

DIADA DE LA PREMSA FORANA DE MALLORCA A CAMPANET

50 PERSONES QUE REPRESENTEN 24 REVISTES HI PARTICIPAREN

Associació de Premsa Forana de Mallorca

El dissabte, dia 17 de juny es realitzà a Campanet la diada de Premsa Forana de Mallorca, amb la participació de 24 revistes associades i amb l'assistència de 50 persones.

Els amfitrions foren els representants de la revista Campanet, amb en Miquel Vives al capdavant junt a Damià Pons, Pere March, Francesc Aguiló i altres companys que, amb la junta directiva de Premsa Forana, organitzaren la trobada.

A les 10 hores la batlessa de Campanet, Magdalena Solivellas, donà la benvinguda als assistents, a la sala de plens de l'Ajuntament (cas Metge Dolç). Seguidament, es realitzà l'assemblea general ordinària de socis, a la mateixa sala, a càrrec de la junta directiva de Premsa Forana formada per: Rafel Oliver Grammatico, Magí Ferriol, Gabriel Mercè, Antoni Riera Vives i Marta Bergas. El president, Rafel Oliver Grammatico, llegí l'informe de presidència; el tresorer, Magí Ferriol, féu el mateix amb l'informe de tresoreria; i, finalment, es realitzà l'apartat de precís i suggeriments, moment en què es va debatre sobre diferents qüestions de la premsa forana.

Al pati de cas Metge Dolç, l'Ajuntament de Campanet convidà a un berenar a les publicacions de Mallorca. Tot seguit, es feu el lliurament dels XVIII Premis Periodístics de Premsa Forana de Mallorca. El jurat de dits premis i el periodista Antoni Gomila dirigiren unes paraules als assistents i, seguidament, s'entregaren els guardons corresponents a: reportatge, entrevista, fotografia, article d'opinió i disseny.

L'historiador local, Pere Rayó, féu una visita guiada per la vila, d'una hora de durada. Es va visitar l'església parroquial de Sant Miquel, l'edifici de cas Metge Dolç i els carrers i places del centre de Campanet.

Finalment, Premsa Forana convidà als socis a un dinar de companyonia com a cloenda dels actes de la diada, hi assistiren el president del Consell de Mallorca, Miquel Ensenyat, i la directora general de Política Lingüística del Govern Balear, Marta Fuxà.

ENTREGA DELS XVIII PREMIS PERIODÍSTICS PREMSA FORANA DE MALLORCA - CURS 2016

Associació de Premsa Forana de Mallorca

CAMPANET, 17 DE JUNY DE 2017

Presentats 60 treballs de 16 publicacions. El membre del jurat: Antoni Gomila, periodista, resolgué atorgar dits premis als següents treballs:

REPORTATGE:

Premi: MEL I SUCRE. “La jornada escolar, sotmesa a votació”. De: Equip de redacció. Número 437, novembre 2016.

Finalista: DIES I COSES. “En Miquel i na Lucía de na Cosme Vella”. De: Margalida Obrador i Jaume Vallbona. Número 173, juliol/agost 2016.

Finalista: DÍNGOLA. Dossier especial “Martí Ferriol”. De: Joan Munar i Fiol. Número 21, juliol 2016.

ENTREVISTA:

Premi: VEU DE SÓLLER. “Entrevista a Abdullah Almahmoud, refugiat siria”. De: Guillem Puig. Número 1.442, desembre 2016.

Finalista: CENT PER CENT. “Jaume Sitges Antich. No volem jugar amb tu perquè ets roig, igual que ton pare, que per això el mataren”. De: Jaume Adrover. Número 661, juny 2016.

Finalista: COANEGRA. “Màxim Gayà Vich. Transformat per a ser qui és; per a ser feliç”. De: Maria Antònia Moyà. Número 359, desembre 2016.

FOTOGRAFIA:

Premi: COANEGRA. Portada. De: Rafel Pisà i Ordines. Número 349, gener 2016.

Finalista: SA SELLA. Portada. De: Jane Sutcliffe i Jaume Pirelló. Número 148, juny/setembre 2016.

Finalista: FELANITX. “Territori petit i finit”. De: Mateu Benàssar. Número 4.007, agost 2016.

OPINIÓ:

Premi: DÍNGOLA. “La difícil tasca d’informar en un poble petit”. De: Miquel Puiggròs Noguera. Número 22, octubre 2016.

Finalista: BONA PAU. “Dia de la República. A manera d’homeatge”. De: Guillem Mas Miralles. Número 759, maig 2016.

Finalista: FENT CARRERANY. “Ningú podia imaginar que el País acabàs com ha acabat”. De: Lluç Matas. Número 355, març 2016.

DISSENY:

Premi: FELANITX. Portada: “Setmana Santa”. De: Maggie Adrover. Número 3.984, març 2016.

Finalista: LLUCMAJOR DE PINTE EN AMPLÉ. Portada: “Venècia després de la llum”. De: Toni Catany. Número 390, setembre 2016.

Finalista: DÍNGOLA. Portada: “La marxa de Pep Pavarotti de batle”. De: Macià Puiggròs Noguera i Patri Martín Cobas. Número 21, juliol 2016.

NOU CURS

CEIP Escola Nova

Un any més començam el curs amb il·lusió i alegria ja que els mesos vinents segur que estaran carregats de nous aprenentatges i molta convivència. La nostra escola ha crescut molt aquests darrers anys. Volem que sabeu que ja comptam amb un total de tres-cents vuitanta alumnes -tots ells distribuïts en 19 aules- i amb les respectives famílies formam tots junts la Comunitat Educativa de l'Escola Nova.

El claustre està format per trenta-sis mestres, una orientadora, una professora tècnica en serveis a la comunitat, un fisioterapeuta, dues auxiliars tècniques educatives i un bidell. Pel que fa als serveis, comptam amb una monitora per a l'escola matinerà, amb la responsable del menjador i la cuinera.

La posada a punt de les instal·lacions ja està feta (pintura als interiors i exteriors de l'escola, jardineria, reparacions...), la Conselleria ens ha dotat d'una altra aula modular, ens hem coordinat amb l'APIMA per preparar les activitats i projectes que es volen dur a terme, les programacions estan fetes, les aules estan endressades... Tot a punt!

Com ja vos hem dit, som molts d'alumnes, per la qual

cosa, la Conselleria d'Educació va incloure al seu "Pla d'infraestructures educatives 2016-23" una dotació de 350.000€ per a la creació d'aules. Està previst que durant el curs 2017-2018 s'elabori el projecte i que comenci l'execució a l'estiu de 2018.

Després d'un rigorós procés democràtic, ja tenim triat el tema del centre, el qual serà l'eix que vertebrarà la decoració de l'escola, els projectes d'aula, les disfresses de la rua, les jornades culturals, algunes sortides, etc. And the winner is... *Cinema i televisió*. "Que els germans Lumière ens acompanyin!"

Volem agrair la col·laboració i el treball conjunt que feim amb l'APIMA Escola Nova i amb l'Ajuntament, així com també a l'Entitat bancària "La Caixa" pel finançament del programa anomenat "Aprendre enganxa".

Ja per acabar, volem recordar-vos que podeu consultar la nostra pàgina web on trobareu molta informació per conèixer-nos millor: com fer algunes gestions, documents i projectes de centre, enllaços als webs de l'APIMA, menjador escolar, blocs dels diferents cursos, entre d'altres.

Gràcies a tots i bon curs 2017-2018!

PREMI NARRATIVA 1r CICLE

IES Porreres

TERESA FONT, 2n C

Hi havia una vegada, fa molts anys, una família d'aquelles que tots en coneixem, d'aquelles que neixen amb estrella, que sempre ho guanyaven tot, fos el que fos.

La família estava formada pel pare, la mare i les seves dues filles. El pare nomia Pere, la mare Teresa, i les seves dues filles d'onze i nou anys, Paula i Marta. Na Paula, la més gran, era una esportista excel·lent i els seus resultats eren els millors de tot l'institut; per a la petita, na Marta, les Matemàtiques no tenien cap secret i totes dues tenien molts amics, mai no estaven totes soles.

La família cada dia tenia la seva rutina: s'aixecaven a les set del matí (a part dels cap de setmana, que s'aixecaven a les nou) i se n'anaven a córrer tots junts; cada vespre la mare deixava preparat el berenar i així al matí no tenia tanta de feina de preparar tantes coses; després de córrer una hora es cruspien un berenar complet: pa amb oli acompanyat d'un tassó de llet o de cafè, galetes i magdalenes; a les nou les nines partien cap a l'escola i començaven un nou dia. El pare anava a la feina (era el president de la seva empresa) i la seva dona feia feina a l'oficina de l'empresa del pare, una fàbrica on feien bigues, la més gran del poble.

Un dia, la filla petita, mentre dormia, va somiar amb un país imaginari on havien de lluitar per la llibertat del poble petit de fades, controlades per un fada malvada que ho volia tot per a ella. Na Marta, al matí, va contar el somni a la família i, mirau quines casualitats!, tots havien somiat el mateix. Això els va fer pensar un poc, però seguiren amb la seva vida. L'endemà els passà el mateix, però la família va oblidar aquesta coincidència, i així durant setmanes, mesos...

Na Paula, però, un dia va començar a investigar sobre el seu somni. Cercant, cercant, va trobar una espècie de tribu que feia milers d'anys que havia desaparegut del mapa. La reina els havia expulsat del seu país perquè no volien respectar les lleis, ja que ells tenien les seves. La filla gran va pensar si aquesta era la història que tots recordaven i així ho va comunicar als altres, que també ho van creure. No hi havia una altra alternativa.

A partir d'aquell dia tots deixaren de somiar, menys la Marta, la filla petita, que va seguir tenint el mateix somni dia rere dia i no hi havia manera d'oblidar-se'n. Els pares li deien que com que era petita no hi podia deixar de pensar, encara que ella no estava convençuda que aquesta fos la resposta.

Un vespre, mentre dormia, la Marta va sentir un renou estrany darrere la cortina. Un elf verd amb les orelles punxegudes va guaitar. La nina es va espantar i va anar a cridar tota la família que tot d'una arribà a l'habitació, on es trobaren aquell amigueta.

La mare es va acubar, el pare es va pegar un toc per veure si era un somni i va veure que no, i la germana gran només li feia preguntes: - Com has entrat? D'on vénis? Qui ets?

L'elf va respondre que venia d'un món màgic. Havia entrat per la finestra i venia per demanar ajuda, ja que una reina havia empresonat tots els seus amics i companys del poble. Els havia fet presoners perquè volien la Reina Blanca, que era molt bona amb tots els súbdits però, en el seu lloc, havia ocupat el tron la Reina Negra, que era una persona molt malvada.

La família no sabia com podia ajudar-lo, però com que na Marta va dir que els ajudarien, van anar darrere la nina petita, ja que no la volien perdre per aquell mon fantàstic.

Varen seguir l'elf cap a un mon màgic: la gent tenia poders, hi havia pedres màgiques per tot, les ciutats eren rocoses... Quan arribaren allà, però, no hi havia ningú més que quatre elfs i dues bruixes, tot era ben buit.

Les bruixes varen aconsellar-los per poder derrotar la Reina Negra. Haurien de passar per unes muntanyes, vèncer l'enorme guardià i entrar al castell. A cada un els va donar una cosa diferent que els ajudaria a seguir el camí: a la mare, una polseta màgica que fa tornar les coses petites; al pare, un líquid que en beure'l fa que torni molt elàstic; i, a les nines, una beguda màgica que en ingerir-la faria que s'ajuntessin i es convertissin en una sola i enorme amb les seves bones qualitats.

La família va emprendre el camí. Les nines utilitzaren la poció i es feren enormes. Travessaren les muntanyes i, de sobte, tornaren petites altra vegada. Després del llarg camí es trobaren un obstacle: el pont que unia muntanya amb muntanya estava romput. Llavors el pare pensà en el que li havien donat les bruixes, es begué la poció i tornà elàstic. S'estirà fins a arribar a l'altra banda del pont i la família travessà tot seguint el camí a peu.

Quan arribaren al castell, les filles petites recordaren que les bruixes els havien parlat de l'enorme guardià. En aquell moment la mare pensà en la poció. De sobte, el guardià els va sorprendre i els va començar a perseguir, però la mare ben aviat va treure la poció i la hi tirà, tot i que sense voler també va ferir la filla petita. Quan l'ogre va tornar petit l'agafaren i el posaren dins d'una gàbia petita perquè no escapés.

Varen agafar la filla petita i les armes de l'ogre i entraren dintre del castell. La filla petita, que havia tornat diminuta, es va ficar a través del passadís de ventilació per despistar la Reina Negra i així el pare la pogué derrotar. Tota la família cercava la Reina. Quan la trobaren, la filla petita es va posar a fer renou per distreure-la. El pare va entrar tot decidit i amb un cop, amb les armes del guardià, va derrotar la Reina Negra. La germana gran va anar a alliberar els elfs i els feren una bon festa. A la fi, la Reina Blanca tornava a tenir el poder i ells tornaren a la seva vida normal.

Conte contat, conte acabat.

PREMI NARRATIVA 3r D'ESO

IES Porreres

MIQUEL PENYA FELIU DE LA PENYA, 3r B

EL DESVENTURAT, DESGRACIAT I POBRE JOVE

Aquesta història pot ser contada de dues maneres. Una, expressa de manera clara i detallada els fets de la nostra aventura. L'altra és la que es dona a conèixer al públic, i la que estem acostumats a sentir. Crec que és millor escoltar la versió més detallada en primer lloc.

El pobre desgraciat despertà d'un somni immens, d'una llum tan clara com la que espera en creuar una porta. De sobte, un vermell intens i poderós sorgí d'entre l'accident i acaricià el rostre del jove amb les seves mans, erosionant-lo fins a deixar la seva expressió d'un vermell ataronjat, ple d'ampolles i petits capil·lars que escopien sang. El foc de l'explosió havia deixat paralytitzat el seu rostre. Si no hagués estat per aquest detall, hauria cridat com qui acaba de ser atacat per un terrible monstre.

El nostre desventurat protagonista tornà a la vida, entre parets blanques i laberints de passadissos. Estava cec, l'únic que veia era un negre intens. No es podia moure. Per això, el jove es dedicà a escoltar el que l'envoltava. Un concert de màquines mesurava el seu pols. D'entre els constants "bip-bip" va percebre unes passes llunyanes. No tardà en entendre que era el jutge, amb la seva bata de laboratori, que acudia a dictar sentència: "Cremades de tercer grau. L'epidermis, la dermis i part del teixit subcutani han estat calcinats. No hem pogut salvar els ulls, ja que la còrnia i l'iris han estat destruïts i, a no ser que li sigui practicat un trasplantament, no podrà tornar a parlar. A més de les importants cremades, també té un gran nombre d'ossos fracturats: l'apòfisi coronoide, el fèmur i el peroné. Tot el seu braç esquerre ha estat declarat com a extremitat catastròfica, els ossos no es tornaran a soldar. D'aquí a unes hores procedirem a l'amputació."

El pobre jove es col·lapsà. El darrer que va sentir va ser el doctor demanant ajut. De l'obscuritat de la seva nova ceguera, es submergí en una nova foscor molt més profunda. D'un mal agut en tot el cos, passà a la tranquil·litat. Havia mort. Una gran claror es llançà sobre

ell. Sentia la terra cada pic més llunyana de la seva percepció. No era com si hagués recuperat la vista, era com si ja no hi hagués necessitat de veure-hi. No havia recuperat el braç, era com si ja no hi fos. Es sentia lleuger. Tancà els ulls i en tornar a obrir-los, es trobà amb una porta.

Els seus ulls havien estat destruïts, però tenia una perfecta visió de tot el que l'envoltava. Es trobava en una habitació blanca, amb una sola porta. La curiositat duqué la seva mà dreta al pom i creuà el llinard. Sorprès, es topà amb una nova habitació. Hi havia dues portes, la que ell havia creuat i una altra davant seu. La situació tan incomprensible que vivia li resultà interessant. I continuà obrint portes, una darrere l'altra. Ara ja no actuava mogut per la curiositat, sinó impulsat per la desesperació. De cop i volta s'adormí, cansat i fatigat, caigué a terra. Girà el cap. Observà que tenia l'opció de tornar per on havia vingut, i així ho va fer. El que trobà fou interessant. Arribà a una habitació no amb dues, sinó amb quatre portes.

Cada una d'elles tenia al seu costat un petit cartell de fusta blanca amb una inscripció. Les lletres negres sobre la gastada fusta mostraren el camí que havia de prendre el jove. La primera deia: "Tu mors, ells ploren, ells pateixen"; la segona: "Tu vius, ells moren, tu pateixes"; i la darrera sentenciava: " Tu mors, ells moren, ningú pateix". Descontent per les seves opcions, el recent jove difunt es tombà a terra i es disposà a descansar. Estava tan cansat, malgrat no tenir cap tipus de percepció del temps, que tenia el cos fatigat. Era com si hagués estat setmanes sense dormir. Mirà al sostre de l'habitació i trobà la resposta, una cinquena porta amb el següent presagi: "Tu mors, ells viuen, algú pateix". Li semblà la millor opció i la creuà. Posà un peu a la paret, després l'altre, i caminà en direcció al sostre. Havia mort, era lliure de qualsevol limitació terrenal.

Una obscuritat envoltà el nostre protagonista amb les seves corbades urpes i duqué el jove a una sala de fusta, on es trobava assegut en una senzilla cadira. Era una situació incòmoda, l'únic element de l'habitació il·luminat era el seient en el qual es trobava el pobre desventurat. En un

segon, uns raigs de llum d'origen incert il·luminaren la resta de la sala. Era d'estil antic. Davant seu, un cadafal gegantí coronat per tres cadires. A cada una d'elles es trobaven unes figures espectrals cobertes amb teles negres. Una aura gèlida travessava l'habitació quan el jove dirigia la vista cap als fantasmes.

El que es trobava al centre acotà el cap i parlà al jove: "Som aquí presents, el jurat, els jutges, i el jutjat. NOS, els tres espectres, serem qui us jutgem per determinar la vostra sentència. I ells seran els espectadors, que donaran fe que NOS hem jutjat justament i que VÓS, compliu la pena. Cap dubte?" El jove es girà cap a la seva rere guàrdia i trobà unes grades infinites que ascendien cap al cel. A cada graó es trobaven homes i dones vestits amb elegants mudes. Tots portaven una màscara blanca que els cobria completament la cara. L'espectre proclamà novament: "Estau d'acord amb els termes, sí o no?". El jove mogué el cap amunt i avall, desconfiant del que acabava de fer. Tota la sala es posà en peu i l'espectre digué: "Es dóna per iniciada la vista..."

Després d'un gran sospir, el jove dirigí la vista cap al primer espectre, que ajuntà les mans i acotà el cap. El jove no podia observar que tingué rostre, només dos grans ulls vermells. L'espirit parlà: "Sóc qui dóna a conèixer, l'anònim. Sóc dels grans patiments, els símptomes. Sóc dels incendis, l'espurna. I de l'absència, la vida. Qui sóc?". Contestà el desventurat jove: "Ets de la història, el començament. De les desventures, el detonant. Del dia, els raigs de llum. Tu ets l'inici". L'espectre dirigí la mirada cap als altres espectres, i després cap al públic. Llavors, desaparegué. Tot seguit fou el torn de l'espectre que es trobava a la dreta del cadafal. Observà el jove amb uns ulls de color verd brillant i li digué: "Sóc de la vida, la mort. De grans mals, els remeis. Dels dies, l'obscuritat. Sóc qui de l'obra, dóna la darrera pinzellada. De la simfonia, el darrer timbal. Qui sóc?". El jove, atemorit i decidit, contestà la pregunta amb les següents paraules: "Dels homes, sou la mort. D'una aventura, el desenllaç. D'una investigació, la conclusió. Vos sou la fi". El segon espectre s'esfumà després de consultar amb la mirada el seu company i els espectadors. Era el torn del fantasma central. Demanà amb una penetrant mirada blava la següent qüestió al jove: "Sóc de la Lluna, la Terra. De la Terra, la vegetació. De la vegetació, les bèsties. I de les bèsties, els homes. Sóc d'una vida, la infància. De la infància, els amics. De la infància, els plors. Sóc dels estats, les armes. De les armes, les guerres. I de les guerres, els homes. I dels homes, les dones. I de les

dones, els homes. I d'ells, els humans. I dels humans, l'existència. Qui sóc?". El nostre protagonista es trobava en blanc. Una suor freda va recórrer el seu cos. No tenia resposta i quedà mut. "Sóc de les guerres, els desventurats, els vencedors i els vençuts. Sóc la ciència, la literatura, la història i l'amor. Qui sóc?!" L'espectre es posà dret, a poc a poc descendia del cadafal cap al jove. Esperava una resposta que el jove no tenia. Era tot o res. El fantasma es trobava a menys d'un metre. Tremolós i decidit, el jove contestà la pregunta: "Ho sou tot! Des dels éssers fins als objectes, des dels astres fins als planetes." L'espectre es trobava a menys d'un pam del jove quan, de sobte, s'aturà. Llavors, s'esfumà.

El jove dirigí la mirada cap a les grades. Tot el públic es posà en peu i parlaren tots a l'uníson. "El jurat té un veredicte, el desventurat i pobre jove pot descansar en pau. Ha estat jutjat. El seu cor és pur." Sospirà alleujat i, de sobte, es tornà a trobar envoltat d'una claror blanca.

Aquesta és la realitat dels fets. L'altra, és la que sempre sentim i la que sempre creim:

"Un jove de 17 anys mor a l'hospital després de patir un accident de cotxe. Tornava d'una festa amb dos amics que es troben en estat d'observació. El conductor ha declarat que havien consumit alcohol i ara està pendent de l'anàlisi per a determinar si havia consumit drogues".

Aquestes són les dues versions de la història.

CATI VAQUER VIEDMA

Caterina Gornals Miralles

Na **Cati Vaquer Viedma** de *Cas Practicant*, va néixer a Porreres el 1995. Va realitzar els seus estudis obligatoris al col·legi Verge de Montis-sion i a l'IES Porreres, i va continuar el batxillerat a l'IES Felanitx. Una vegada acabada aquesta etapa, i després de pensar cap a on decantar la seva formació, va partir cap a Terrassa on va estudiar Fotografia i creació digital al centre inscrit de l'UPC a Terrassa.

Després de 4 anys vivint a fora, el mes de juny passat va acabar els seus estudis i va venir cap a Porreres una altra vegada. Ara està fent feina a la farmàcia i ho compagina amb activitats de fotografia i disseny que li surten esporàdicament com la realització d'invitacions de comunió, fer les fotografies d'unes noces o realitzar l'editorial de moda per a una revista.

Tal com ja ens va comentar en Gori sobre la pintura a l'anterior entrevista, dedicar-se a la fotografia i poder viure exclusivament d'aquesta activitat també és un camí llarg i difícil, ja que primer has de dur a terme algunes activitats que no et motiven tant, només per donar-te a conèixer i aconseguir entrar dins aquest món fent el que realment t'agrada.

Com va sorgir l'interès per la fotografia?

Un dia llegint un llibre d'astronomia vaig pensar que m'agradaria tenir una càmera i poder fer fotos. Quan vaig sortir de l'habitació ho vaig dir als meus pares i en aquell mateix moment me'n varen regalar una perquè feia uns dies que me l'havien comprada. M'agradava fer fotografies però no tenia pensat dedicar-m'hi. Quan feia segon de batxillerat vaig fer xerrades i tests amb l'orientadora de l'institut perquè no sabia cap a on decantar-me i ella em va dir que havia de fer alguna cosa artística. Va ser així com gràcies a ella i a la meua afició vaig pensar que aquesta era la meua sortida.

És a dir, que abans de començar els estudis no feies cap activitat relacionada amb la fotografia?

No, simplement era una afició. Feia fotografies perquè m'agradava, a la meua germana, a les meves coses... però sense pensar en una sortida professional.

Quines varen ser les primeres fotografies que vares fer?

Ja estudiant i amb una visió més professional, vaig començar fotografiant la meua companya de pis. Es pot dir que ella ha estat la meua *musa*. Després ja a la meitat de la formació vaig començar a fotografiar models.

Quin tipus de fotografies fas?

Ara m'adapt a tot i faig el que la gent em demana i pel que em contracten, però el que realment m'agrada és el retrat i la moda.

Quin tipus de càmera utilitzes, analògica o digital?

Durant el grau vàrem fer una assignatura de fotografia analògica, però jo el que realment faig és fotografia digital. Amb la càmera digital pots controlar més la llum, l'enfocament... i en canvi, amb la càmera analògica és més difícil que surti el que tu prèviament havies pensat. Tot i que he de reconèixer que m'agradaria molt saber emprar la càmera analògica, així com també aprendre a revelar fotografies. Són dues coses que no descarto en un futur.

Amb que et fixes per treure una bona fotografia?

La veritat és que no hi ha bones o males fotografies, tot depèn de la visió i la imaginació de cada un. Jo me fix molt amb la gent pel carrer i segons cada un imagino una possible fotografia, ja col·locats a un lloc concret, pentinats i maquillats. Mir més les persones que els objectes.

Has fet alguna exposició?

Individual encara no, però sí que he participat en algunes. L'estiu del 2015 es va fer una exposició de fotografia col·lectiva per Sant Roc, després el 2016 vaig exposar al TastArt de Porreres. També he realitzat alguns cartells i vaig fer un *Making off* de Lego per l'empresa d'uns companys.

Quin futur veus a les tendes de fotografia?

Les tendes físiques tendeixen a desaparèixer. Ara els fotògrafs que volen un estudi adequen una habitació de casa seva i treballen des de casa. Les xarxes socials t'ajuden a donar-te a conèixer i obrir-te al món, però no tens un lloc físic on poden trobar-te.

Tens algun fotògraf o fotògrafa com a referent?

Sí, la veritat és que dues dones. Pel que fa al retrat, especialment autoretrat, m'inspiro amb Noell Oszvald i pel que fa a la moda el meu referent és Annie Leibovitz.

Alguna fotografia teva per la qual tens un sentiment especial?

Més que per una fotografia en concret seria per un conjunt. Durant el grau he realitzat dos treballs que han estat importants per a mi.

El primer és sobre els artesans de Porreres, el qual m'ha ajudat a conèixer més la vida del poble, ja que he hagut de passar moltes estones amb ells. Primer vaig anar a xerrar

amb ells per conèixer-los. Necessitava conèixer el seu dia a dia per treure una fotografia que mostrés la seva realitat. Després els vaig enregistrar en vídeo i finalment vaig poder fer les fotografies.

L'altra treball va ser la realització d'una sèrie d'autoretrats els quals m'han ajudat a descobrir una part de mi i poder mostrar els meus sentiments. A través de la fotografia m'he conegut una mica més i m'he pogut expressar lliurement.

Na Cati fa uns mesos que és a Porreres i té previst quedar-s'hi una temporada més, tot i que sap que viure només de la fotografia a Mallorca, concretament de la moda que és el que a ella li agrada, és difícil. Durant aquest temps anirà fent les seves fotografies per poder muntar algunes exposicions i seguirà fent el disseny d'invitacions o cartells i les fotografies d'esdeveniments que li van sortint.

Finalment, si algú vol contactar amb ella o veure algunes de les seves fotografies, la podeu trobar al seu *instagram* cativaquerph o escriure-li al correu electrònic cvaquerv@gmail.com

Anàlisis Clíniques

Antònia Sastre Barceló
F a r m a c è u t i c a

Consulta: Dilluns i dimecres
de 8:30 a 10 hores

Carrer l'Almoina, 49
Tel. 971 64 70 84

Assegurances: Adeslas, Asisa-Muface, Agrupació Mútua, Axa-Mare Nostrum, Imeco-Caja Salut, Groupama, L'Aliança, Novomedic...

NOVA TEMPORADA DEL C.A. PORRERES

Presentació

El CA Porreres és un club d'atletisme fundat el 1990. Després d'uns anys sense activitat, ara ja fa 6 anys que el club torna estar actiu. Actualment, el CA Porreres és un grup d'uns 150 atletes en el qual hi conviuen diferents objectius: aquells que volen simplement millorar la seva condició física en general i aquells que, a més d'això, competeixen en curses populars o altres objectius personals. Cal valorar la presència dels més joves, ja que el club compta amb 122 atletes federats en edat escolar.

De l'activitat del CA Porreres durant l'estiu, cal destacar l'organització de la Cursa de Sant Roc. Enmarcada en les festes populars del nostre poble, hi participaren més de 150 atletes que gaudiren de córrer pels carrers de la vila. En categoria absoluta, la victòria fou per a Miquel Font i Cati Gelabert.

Inici de la temporada

Una vegada passat l'estiu, durant el setembre tornam a començar els entrenaments. Qualsevol persona interessada en compartir quilòmetres amb nosaltres serà benvinguda a les instal·lacions de Ses Forques els dimarts, dimecres i divendres.

Com cada any, uns dels primers objectius de la temporada són arribar en bona forma a la ja tradicional pujada a Monti-sion, a Sa Mitja i els 10 km de Porreres, curses celebrades durant la primera quinzena de novembre.

Consell dels entrenadors

Després dels excessos de l'estiu, arriba el moment en el qual moltes persones decideixen o bé començar a fer esport o bé tornar a les rutines d'entrenaments. En aquests moments la motivació és enorme i cal que els bons propòsits passin de ser intencions a ser accions. Aquí teniu una sèrie de consells que poden ajudar-vos a dur a bon port aquests propòsits:

- Comença de manera progressiva: tant en dies per setmana com en volum i intensitat dels entrenaments.
- Marca't alguns objectius que t'ajudin a mantenir la motivació.
- Selecciona activitats que t'agradin.
- Pensa sempre en exercitar de manera compensada tot el cos: combina diferents esports, activitats, etc.
- Inclou rutines preventives de lesions.
- Si tens dubtes o ets novell, assessorat o uneix-te a algun club o centre especialitzat.

Entrevista a APOL·LÒNIA RIGO ROIG, l'atleta més veterana del CA Porreres en la categoria d'iniciació.

Quan vares començar a practicar atletisme?

Quan tenia 3 anys. La meua primera cursa va ser la Pujada a Monti-sion.

Practiques altres esports?

Sí: natació, ball de bot i karate.

Quants de dies tens entrenament d'atletisme?

Tres dies: dimarts, dimecres i divendres. I qualche diumenge tenim cursa.

Quin entrenador del club d'atletisme prefereixes?

En Miquel, perquè sempre fa bromes.

Què t'agrada més dels entrenaments?

Quan feim jocs.

T'agrada participar en les curses? Per què?

M'encanta. Perquè sempre guanyo qualche premi i perquè també corren les meves amigues i és molt divertit.

Quina és la teva cursa preferida?

No ho sé... la cursa de Llubí que fan a l'estiu m'agrada molt i també la cursa de Sant Roc de Porreres.

Tens algun record que ens vulguis contar d'alguna cursa?

En el cross de Cala Agulla després de córrer vàrem anar a jugar a la platja i vaig perdre la medalla.

NOVA TEMPORADA DE LA U.E. PORRERES

Toni Sastre Vanrell

Arranca una nova temporada plena d'il·lusió per a la U.E Porreres. Al capdavant del projecte seguirà Xavi López, que es va fer càrrec de l'equip en el darrers 14 partits de la temporada passada, amb qui els resultats milloraren considerablement. Aquest any no s'asseurà tot sol a la banqueta, l'acompanyarà Manolo García que realitzarà les tasques de segon entrenador.

La Segona Regional Mallorquina serà un altre cop l'escenari en el qual els porrerencs hauran de competir cada cap de setmana. Fins ara, l'equip ha demostrat que està més que preparat, dels 6 partits jugats fins aquests instants compta amb cinc victòries i un empat, ocupant la primera posició de la classificació.

El joc de la U.E Porreres mostrat fins el moment té un estil ben definit. Forts i expeditius al darrera, amb la intenció de cometre els menors errors possibles; transicions ràpides en atac, amb la idea d'arribar el més aviat possible a l'àrea rival i trobar l'adversari desprevingut.

Per arribar als partits el millor preparats possible, els porrerencs entrenen tres cops per setmana. Els dimarts, l'entrenament està més enfocat a la part física. Els dijous, és el dia que es "compteix", on s'entrena la pressió i s'acaba amb un partit. I ja per finalitzar la setmana, els divendres, es practiquen les jugades a pilota aturada i les rematades a porteria.

D'esquerra a dreta

A baix: Jaume Barceló, Tomeu Melià, Rafel Noguera, Joan Miquel Blanco, Simó Bonet, Sergio Alcaraz

A dalt: Climent Noguera, Miguel Algaba, Abdelaziz Azirar, Antonio Martín i Sebastià Ginard

ENTREVISTA AL COS TÈCNIC

Quines són les expectatives per aquesta temporada?

Les expectatives sempre han de ser màximes, perquè sempre volem guanyar. Feim feina per guanyar cada setmana, però sense fer molta feina i sense ser molt competitius a cada entrenament i a cada partit, no aconseguiríem res.

Creu que l'ascens és possible?

Xerrar d'ascens ara mateix no és el més convenient, queda pràcticament tota la lliga i no conec cap equip que hagi pujat al setembre. Hi ha molt bons equips, el nostre també, ara només falta treballar molt i que tots sumem el màxim: cos tècnic, jugadors, directiva i afició.

L'any passat ja va dirigir el Porreres en els darrers partits. Quines diferències ha trobat enguany respecte a la temporada anterior?

Sí, l'any passat vaig dirigir les 14 darreres jornades i l'experiència va ser molt positiva. La plantilla era curta però tothom va rendir a un nivell molt alt i els resultats varen ser boníssims.

Enguany hem conservat quasi tota la plantilla que va acabar l'any passat i hem realitzat un parell de fitxatges, a més, jugadors de Porreres que l'any passat no jugaven, han tornat. Tenim un bon grup, amb moltes ganes de fer feina i això és molt important.

L'ambient a Ses Forques és espectacular...

Sí, és molt bo i molta gent ve cada diumenge a veure el partit del Porreres a Ses Forques. També destacaria tota la gent que ve a veure l'equip a fora camp, veure que per quasi tots els camps sempre l'afició del Porreres és més nombrosa, ajuda molt i ens dona un plus competitiu.

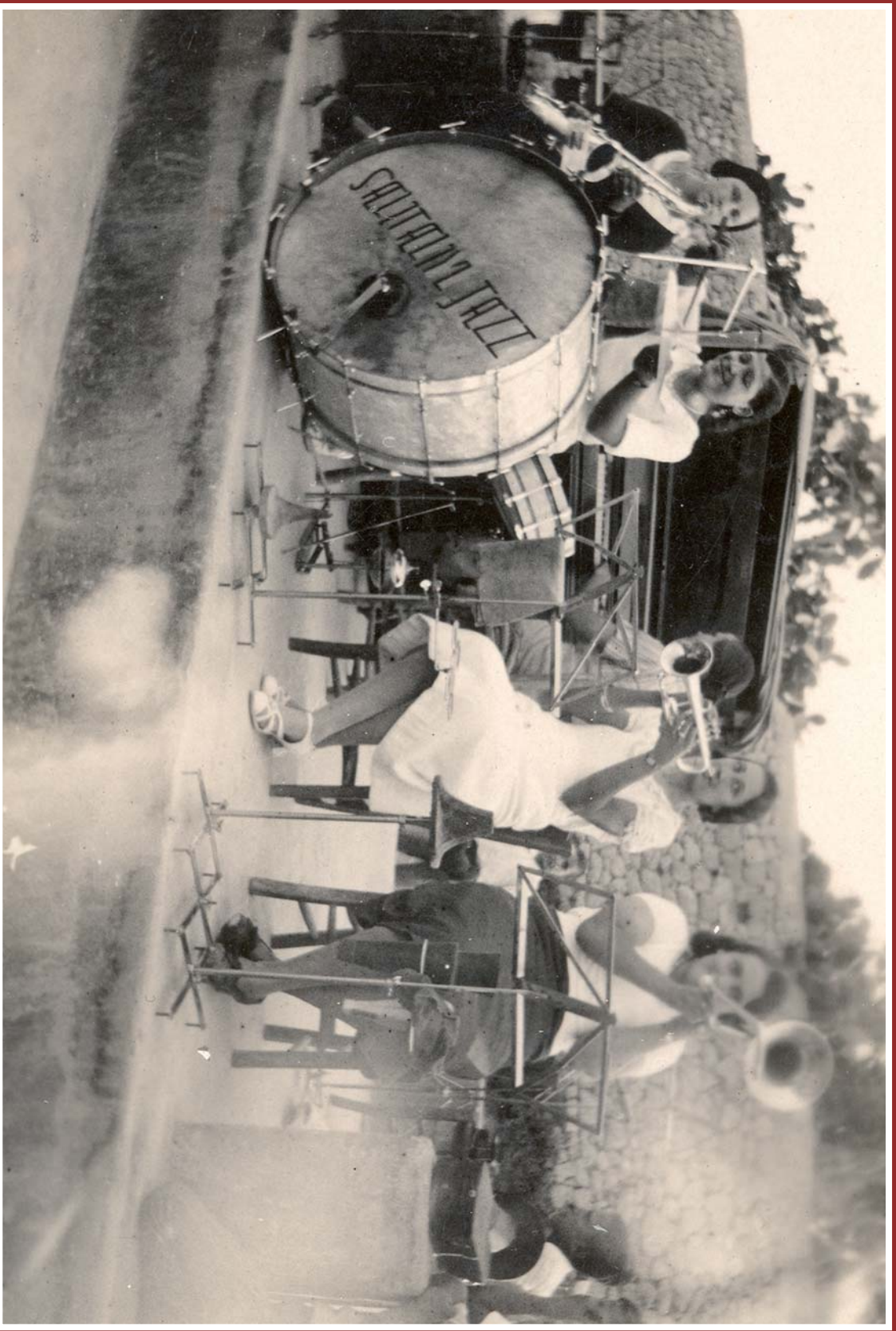
Quins creu que són els factors clau a tenir en compte per aconseguir un equip competitiu i cohesionat?

Hi ha molts de factors: primer de tot, crec que és molt important tenir clar l'objectiu que tenim com a grup; després, fomentar el bon ambient, són un grup de jugadors que no cobren i hem de fer que els entrenaments siguin el més entretinguts possibles sense oblidar que entrenam per guanyar i, per acabar, tots els jugadors són i s'han de sentir importants perquè això ajuda al grup.

Cos tècnic d'esquerra a dreta

Manolo García, Marc Picornell, Amancio Farrapeira, Xavi López.

Orquestra femenina Salva Luz Jazz amentitzant un ball als terrenys de l'antic camp de futbol de N'Hereveta. Image presa als anys 30.

Cedida per Bartomeu Garí Salleras.

Si qualcú té idea de la identitat de les dones que apareixen a la foto, poden posar-vos en contacte amb nosaltres, per exemple per correu electrònic (llumdoliporres@gmail.com) o en persona mateix! Vos estarem molt agraïts.